

دوره ششم تقنینیه

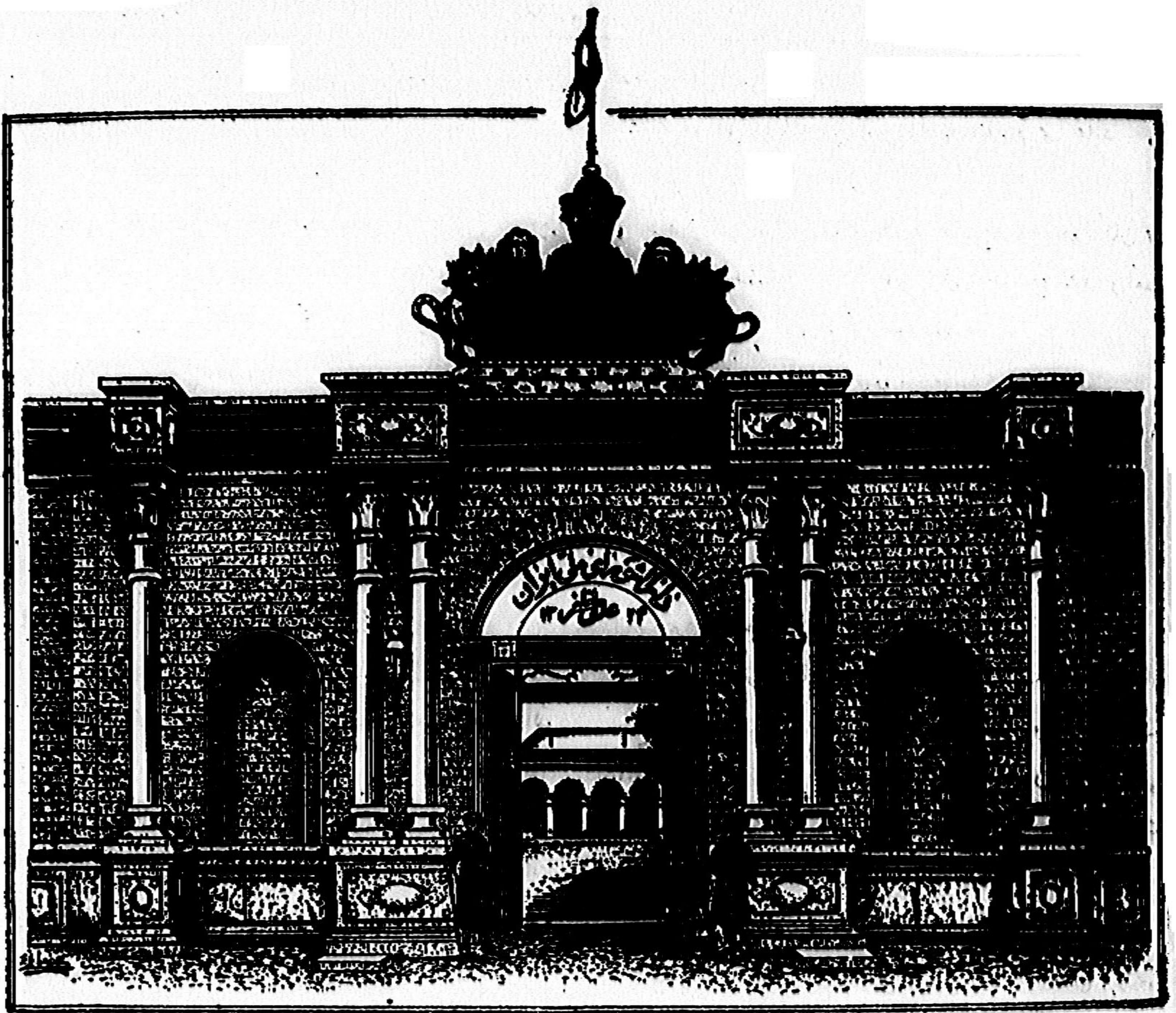
<p>جلسه ۲۶۱</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره ۲۲۶</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه سه شنبه ۱۹ نبر ماه ۱۳۰۷ مطابق ۲۲ محرم ۱۳۴۷</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك داخلة ايران سالبانه ده تومان خارجه « دوازده تومان قیمه تك شماره يك هرات</p>

فهرست مندرجات

شماره	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	تصویب مرخصی آقایان ذوالقدر - خواجوی ورد مرخصی آقای محمد ولی میرزا	۴۷۰۶	۴۷۰۷
۲	تقدیم لایحه انحصار دولتی ترپاک از طرف آقای وزیر مالیه و تصویب يك فوریت آن	۴۷۰۹	۴۷۱۲
۳	مذاکره نسبت بجزر کمیسیون بودجه راجع به متمم قانون بودجه یکساله ۱۳۰۷		
	ملکتي و تصویب آن	۴۷۱۲	۴۷۴۰
۴	متمم قانون بودجه یکساله ۱۳۰۷ ملکتي	۴۷۴۰	۴۷۴۱

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس سه شنبه ۱۹ تیر ماه ۱۳۰۷ مطابق ۲۲ محرم ۱۳۴۷

جلسه ۲۶۱

غائبین با اجازه جلسه قبل
 آقایان: آیه اللهزاده خراسانی - دکتر طاهری - نکمپان
 دشتی - دهستانی - نجومی - اسعد - مقدم - افسر -
 فرمند - میرزا هاشم آشتیانی - مدرس - ثقة الاسلامی

(مجلس دو ساعت و سه ربع قبل از ظهر بریاست
 آقای پیرنیا تشکیل گردید)
 (صورت جلسه قبل را آقای دوانشاهی
 قرائت نمودند)

لیقوالی - میرزا عبدالحسین کرمانی - لرستانی - افخمی بدر -

غائبین بی اجازه جلسه قبل

آقایان: اسدی - موقر - ذوالقدر - اعظمی - میر ممتاز - زارع - حیدری مکرری - میرزا محمد تقی طباطبائی قوام شیرازی - مهدوی - کللی - آقا زاده سبزواری - مسعود عصر انقلاب - حاج حسن آقا ملک - اسکندری - محمد ولی میرزا - فرشی - میرزا حسن خان وثوق - حاج غلامحسین ملک - میرزا حسن خان ابراهیمی - مولوی بدر آمدگان با اجازه جلسه قبل

آقایان: شیروانی - ملک مدنی - حاج شیخ بیات - ملک آرائی

بدر آمدگان بی اجازه جلسه قبل

آقایان: مرتضی قلیخان بیات - حاج میرزا حبیب الله امین - بهار

رئیس - آقای خطیبی

خطیبی - بنده در جلسه گذشته راجع بدیون و مطالبات مردم این جا اظهاراتی کردم در صورت مجلس بهیچوجه ذکری نشده است

رئیس - اصلاح میشود . صورت مجلس ابرادی ندارد (گفتند خبر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد . چند فقره خبر مرخصی رسیده است قرائت میشود

(خبر مرخصی آقای ذوالقدر بشرح ذیل قرائت شد)

نماینده محترم آقای ذوالقدر از تاریخ ۱۸ اردیبهشت الی ۱۷ تیرماه اجازه مرخصی خواسته اند کمیسیون با تقاضای ایشان موافق اینک خبر آن را تقدیم مینماید

رئیس - رأی گرفته میشود آقایان که این خبر را تصویب میکنند قیام فرمایند .

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد .

خبر مرخصی آقای دادگر :

نماینده محترم آقای دادگر از اول خرداد تا یک ماه

تقاضای مرخصی کرده اند کمیسیون با نظریات و تقاضای ایشان موافق اینک خبر آن را لفا تقدیم می نماید .

رئیس - آقای دادگر

دادگر - یک روزی محل احتیاج بود یعنی کان می کردم محل احتیاج است بعد محل احتیاج نشد و آمدن بمجلس بنا بر این دیگر موردی ندارد

خبر مرخصی آقای اهری :

نماینده محترم آقای آفاشیخ محمدابراهیم اهری از ۱۵ اردیبهشت تقاضای دو ماه مرخصی کرده اند کمیسیون با تقاضای ایشان موافق و خبر آن را تقدیم می کند

اهری - اینهم موقعش گذشته است

خبر مرخصی آقای خواجوی :

نماینده محترم آقای خواجوی بعلت کسالت مزاج از تاریخ تصویب بیست روز اجازه مرخصی نمودند چون نماینده معززی الیه از اول دوره تا کنون از مرخصی استفاده نکردند کمیسیون با تقاضای ایشان موافق اینک خبر آن را تقدیم مینماید .

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - مرخصی های امروز شکل غریبی است . اغلب عده در مجلس کافی نیست اگر هم بنا باشد یک عده دیگر هم شریف بپرند مجلس از اکثریت می افتند و کار های مهم نمی گذرد باین جهت بنده با کلیه مرخصی ها مخالف هستم .

رئیس - آقای دادگر

دادگر - عرض کنم که نظر آقای خواجوی این نتیجه است که مستمراً از این مرخصی استفاده نمانند چون ایشان مشغول معالجه هستند این است که اجازه می خواهند ولی دائماً استفاده نمی کنند و هر وقت ضرورت غیبت کرده اند برای معالجه از آن مقدار حساب می کنند .

رئیس - رأی میکبریم آقایان که این خبر را تصویب می کنند قیام فرمایند .

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد .

خبر مرخصی آقای محمد ولی میرزا :

نماینده محترم آقای محمدولی میرزا از اول خردادماه الی ۲۲ اسرداد که آخرین روز ششمین دوره تقنینیه باشد اجازه مرخصی خواسته و حقوق خود را بطریق ذیل تخصیص داده اند :

از ۲۰ اردیبهشت الی اول خرداد متعلق بخودشان از اول خرداد الی آخر تیر ماه بدار التزییه تبریز با نظر هیئت مؤسسان

از اول اسرداد الی انقضای دوره (۲۲ روز) به مریضخانه پهلوی شیر و خورشید سرخ

کمیسیون با نظریه ایشان موافق اینک خبر آن را تقدیم مینماید

رئیس - آقای افشار

افشار - اگر شاهزاده محمدولیمیرزا در مجلس تشریف می داشتند و حقوق بایشان تعلق می گرفت باین ترتیبی که حقوق خود را تقسیم کرده بودند و بذالی می کردند مورد داشت ولی ایشان غائب هستند و بشخص غائب حقوق تعلق نمیکبرد که این طور تقسیم کنند

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده از آقای افشار نماینده محترم تقاضای کنم که توجه فرمایند بعملیات شاهزاده محمدولی میرزا ایشان در مدتی که در مجلس بودند هم در کمیسیون و هم در جلسات مجلس حاضر بودند و حالا هم که رفته اند این پول را صرف خودشان نکرده اند یک مقدارش را داده اند بدار التزییه شهر تبریز که شما خودتان میدانید تبریزها بهترین اقدامی که کرده اند این است که فقرا را در آن جا جمع کرده اند و نگذاشته اند در شهر پراکنده شوند که اسباب آرزو ریزی اهالی تبریز بشود . خوب فکر کنید بهترین مصرف را این شخص آمده است و معین کرده است برای حوزه انتخابیه خودش . یک قسمت را هم برای مریضخانه پهلوی تخصیص داده است که عامه ازش استفاده میکنند و خیلی مصرف خوب و عادلانه است .

رئیس - رأی میکبریم باین خبر . آقایان موافقین قیام فرمایند .

(عده قیام نمودند)

رئیس تصویب نشد . چند فقره پیشنهاد رسیده است قرائت میشود

(بشرح آتی قرائت شد)

پیشنهاد آقای بدر :

پیشنهاد مینماید بخبر کمیسیون بودجه راجع به بازده فقره شهریه که در جلسه پنجشنبه چهاردهم بهر یک علیحده رأی داده شده است در این جلسه با ورقه رأی گرفته شود

پیشنهاد آقای فیروز آبادی :

بنده پیشنهاد می کنم که لایحه خط آهن بین عمره و عبادان در این جلسه جزو دستور شود

پیشنهاد آقای ملک مدنی :

پیشنهاد مینماید اصلاح قانون میزبانی در درجه اول جزو دستور شود

پیشنهاد آقای فهیمی :

پیشنهاد مینماید نسبت بشهریه هائی که در دو جلسه قبل رأی باقیام و قعود گرفته شده است رأی کلی باورقه گرفته شود سایر پیشنهادها و تقاضاها بعد از آن در ضمن لایحه علیحده و جداگانه مذاکره شود

پیشنهاد آقا سید یعقوب :

پیشنهاد میکنم لایحه خط آهن عمره در درجه اول وقانون جنکل در درجه دوم مطرح شود .

رئیس - آقای بدر

بدر - عرض کنم این ده فقره پیشنهادی که راجع بشهریه های مختصری در باره اشخاص بی بصاعت بود در جلسه پنجشنبه مطرح شد و آقایان هم رأی دادند یک فقره هم راجع بطلب سنکسرها بود که آنهم چون راجع بعمارف بود آزا هم مجلس رأی داد ضمیمه آن ده فقره و بازده قلم شد این یک چیزی است که در واقع اعلام شده است و این بیچاره ها خوشونت شده اند از

این که مجلس موافقت کرده است و این رأی را در باره آنها داده است و فقط يك رأی کلی یا ورقه میخواهد و این هم چندان طولی نمیکشد پند جدیدی وقت بیشتر لازم ندارد و همانطور که آقای فهیومی هم پیشنهاد کرده اند خوب است باینها رأی بدهند نسبت بسایر اقلامی که منظور نظر است بعد پیشنهاد بفرمایند.

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده این پیشنهاد را کردم بملاحظه این بوده است که این لایحه از مجلس گذشته است شور دومش تمام شده است فقط قسمت راجع به پل و جسر باقی مانده است و این لایحه بفتح مملکت است و کار برای اهالی این مملکت نااندازه پیدا میشود و تمام آقایان هم موافقت و من مخالفی با این لایحه ندیدم کسی بکنند همه هم تصدیق کردند که خوب لایحه است و موجب نشوبی سایرین و آبادی مملکت خواهد شد بدون اینکه يك دینار ایجاد خرج برای دولت بکنند باین ملاحظه بنده پیشنهاد کردم جزو دستور شود

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - عرض کنم که خبر راجع باصلاح قانون میزی از طرف کمیسیون داده شده است و يك اختلافاتی هم بین نمایندگان جنوب و شمال بود بالاخره يك وجه حل پیدا کرد و موافقت حاصل شد و چون از طرف وزارت مالیه شروع عمیزی شده است و يك قسمت اغنام واحشام را که اغلب آقایان با حذف آن موافقت می خواهند باخذ مالیات شروع کنند. این بود که بنده و اغلبی از آقایان پیشنهاد کردیم که این لایحه جزو دستور شده و تکلیف آن معین شود که مردم بیچاره هم از این زحمت راحت باشند

رئیس - آقای فهیومی

فهیومی - چند فقره شهریه است که در جلسه قبل مورد مذاکره واقع شد و بطور قیام و قعود رأی گرفته شد و اشخاص هم غالباً فقیر و بیچاره هستند و باحال فقر و فلاکت زندگی میکنند و يك سال يك سال و نیم

است که دولت آنها را بحال انتظار نگاهداشته است وقتی که این اقلام مطرح شد يك چیز های دیگری بنظر آقایان رسید و يك پیشنهادی کردند که آنها هم ضمیمه شود و این اسباب تهوری کار شده است. مساعدت در حق يك عده نباید اسباب عدم مساعدت در باره دیگران باشد ما مخالف نیستیم که با آنها مساعدت شود ولی خوب است باین چند فقره که با قیام و قعود رأی داده شده است رأی کلی گرفته شود بعد اگر اقلام جدیدی هست آنها را هم تحت راپورت جدا گانه بهمین قسم بیکجا بمجلس تقدیم نمایند که مطرح شود

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - این ترتیبی که پیش آمده است بنده نمیدانم چه جور است برای خاطر اینکه يك کسیده يك پیشنهادی میداد يك مخالف هم در آن صحبت میکرد بعد رأی گرفته میشد - مثلاً این پیشنهاد بنده يك مخالفی دارد باید توضیح بدهد هکذا سایر پیشنهادات. در این جا هر کس دلائل پیشنهاد خودش را ذکر کرد ولی مخالف حرف زده است حالا بنده نمیدانم باید مخالفت کنم یا سایر پیشنهادات یا درباره پیشنهاد خودم صحبت بدارم؟

رئیس - در پیشنهاد خودتان مذاکره بکنید.

آقا سید یعقوب - بسیار خوب حالا که مقام ریاست اجازه دادند معلوم میشود باید در پیشنهاد خودم حرف بزنم. راه آهن بین سمره و عبادان يك ماده اش بیشتر باقی نمانده و در واقع ماده الحاقیه است و راجع است بمسئله حمل و نقل و قیمت آن. چون این مسئله در مجلس طرح شد در خارج توافق نظر حاصل شد و يك ماده الحاقیه در این خصوص تدوین شده که در مجلس حل بشود و حقیقه يك قدم عملی بر داشته شود که در این دوره ششم ما موفق شده باشیم يك راه آهن سه فرسخی را که اسبابش فراهم شده است راه بیندازیم و الا بنده میترسم در این کشمکش دولت يك لواجی را بیاورد و طول بکشد و زحمات دو ساله ما بهدر برود و این لایحه همینطور بماند. بعد از این لایحه هم پیشنهاد کردم خبر

راجع بچنگل که مبتدی به عموم است مطرح شود. اخیراً ماورین چنگل مالکین چنگل را از مداخله در چنگل بمناسبت می نمایند. يك قانونی را دولت آورده است در کمیسیون فوائد عامه که هم مالکیت اشخاص نسبت بحقوق خودشان محفوظ است و هم نظریات دولت ملحوظ شده است. این خبر را هم پیشنهاد کردم جزو دستور شود. و راجع بآن چیزی هم که آقای فهیومی و آقایان پیشنهاد کردند بنده بر حسب سابقه عرض میکنم چون میترسم اگر اینها مطرح شود وقت بگذرد و این دو لایحه که هم مفید است مطرح نشود باین جهت مخالف هستم.

رئیس - آقای روحی

روحی - عرض کنم که بنده با کلیه این پیشنهادات از اول تا آخر مخالف هستم.

آقا سید یعقوب - حقی با مال من؟

روحی - بلی. حقی با مال شما. دلیل هم دارم. این لواجی که آقایان پیشنهاد کرده اند چند جلسه که با آخر عمر مجلس باقی مانده است ممکن است اینها را مطرح کنیم و رأی بدهیم یا فراغ مال ولی چند روز است که آقای وزیر داخله از امورات مهمه مملکتی که بابشان رجوع شده است دست کشیده اند و برای اصلاح قانون سجل احوال بمجلس می آیند و باید امروز برای يك کاری که مبتدی به مردم و تولید اشکال برای تمام مردم کرده است يك تصمیمی اتخاذ کنیم این برای ما از هر کاری مهم تره و تر است و باید بیشتر از سایر امور بآن علاقه داشته باشیم و پیشنهاد هم میکنم لایحه راجع بسجل احوال جزو دستور شود و از آقایان هم استدعا می کنم موافقت بفرمایند و سایر پیشنهادات را بگذاریم برای بعد و بکان بکان رأی میدهیم

رئیس - دو فقره پیشنهاد دیگر رسیده است

پیشنهاد آقای اعتبار

پیشنهاد میکنم شور دوم لایحه چراغ برق در دستور گذاشته و مطرح شود

پیشنهاد آقای فیروز آبادی

پیشنهاد میکنم.....

وزیر مالیه - اجازه میفرمائید؟ بنده میخواهم تقاضا کنم از آقایان نمایندگان محترم که عطف توجه بفرمایند یکی دو فقره مطلب مهمی که اینجا هست و میخواهم بمرض شان برسانم يك لایحه است راجع بانحصار نرباك که در حقیقت دنباله لایحه سابقی است که از طرف دولت پیشنهاد شده بود در ضمن لایحه های مالیاتی که در ماه چهارم ۱۳۰۶ بمجلس تقدیم شده بود و کمیسیون قوانین مالیه هم يك خبری در دیماه ۱۳۰۶ راجع باین مطلب داده بود بمجلس شورای ملی بعد يك مطالعاتی برای ما انجام کرده است که چند قسمت از آن خبر کمیسیون قوانین مالیه را درش يك تصرفاتی بکنیم و يك قسمت مواد جزئی هم که داشت چون آنها در این لایحه مورد نداشت خارج کردیم برای اینکه آقای وزیر عدلیه آن مواد را بمجلس پیشنهاد کنند باین ترتیب يك لایحه تنظیم شده است. در کمیسیون قوانین مالیه هم از حیث اصل و اساس مطلب مذاکره شده و سابقه داشته است خبرش هم طبع و توزیع شده است. اصولی هم که در آنجا در نظر گرفته شده بود. کاملاً در این لایحه ملحوظ شده این است که این لایحه را تقدیم می کنم و تقاضای فوریت آنرا هم میکنم.

رئیس - به پیشنهادات رأی بگیریم؟

جمعی از نمایندگان - خیر. تقاضای فوریت کرده اند

رئیس - لایحه قرائت میشود.

(مقدمه لایحه بشرح آتی قرائت شد)

ساحت محترم مجلس شورای ملی

چنانچه خاطر محترم آقایان نمایندگان مستحضر است از تاریخ ۳-۴-۶ در جزو لایحه مالیات بر عایدات قسمتی هم راجع بانحصار نرباك از طرف دولت پیشنهاد شده بود کمیسیون محترم قوانین مالیه پیشنهاد دولت را مدتی تحت مطالعه در آورده و در تاریخ ۲ دی ماه ۱۳۰۶ در ذیل خبر نمره ۴۴۶ نظریه خود را اظهار داشت چون باره مطالعات تغییرات مختصری را در آن لایحه ایجاد می نمود و بملاوه عده از مواد آن مربوط بقسمت های

جزائی و مناسب تر بود که از طرف وزارت عدلیه پیشنهاد بشود لهذا پس از حذف قسمت مذکوره مواد ذیل را با حفظ اصول مصوبه در کمیسیون قوانین مالیه برای تأسیس انحصار دولتی ترباک تنظیم و تصویب آن را با قید يك فوریت تقاضا دارم .

البته در مقام محترم آقایان نمایندگان که کاملاً عارف بنکات و دقائق هستند محتاج بتوضیح ایست که تأسیس این انحصار نه تنها از نقطه نظر عوائد مملکتی و جلب وجوه گراف نری از خارجه بداخله دارای تأثیر بزرگی بلکه از نقطه نظر سیاست عمومی و ارتباط مسئله تجارت ایران با قضاایای بین المللی نهایت درجه لزوم و اهمیت را دارا است .

رئیس - آقای دادگر

بعضی از نمایندگان - موادش قرائت نشد .

رئیس - مواد هم قرائت شود ؟

عده از نمایندگان - بلی

رئیس - چهارده ماده است

کازرونی - باشد

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱ - از تاریخ تصویب این قانون کلیه معاملات و نگاهداری کردن و تیاری کردن و حمل و نقل و صدور ترباک و شیره و چرنه اعم از مصرف داخلی یا خارجی منحصر بدولت است و این انحصار موسوم بانحصار دولتی ترباک خواهد بود

ماده ۲ - در محل هاییکه زراعت ترباک میشود زارعین و مالکین مکلفند همه ساله در ظرف سه ماه قبل از شروع کشت و زرع ترباک شخصاً و یا بوسیله نماینده ثابت الوكاله خود اظهار نامه داده و از اداره مالیه محل تحصیل جواز نموده شروع بزرع نمایند

تبصره - مأمورین مالیه محل بهیچوجه حقاقتنازع با تعلل از دادن جواز ندارند

ماده ۳ - صاحبان شیره اعم از رعیت و مالک مکلفند کلیه شیره ترباک های خود را بانبارهاییکه وزارت مالیه در دسترس آنها تهیه نموده است تحویل داده قبض

ماده ۱۰ - سوخته ترباک در هر جا نزد هرکس باشد متعلق بدولت است و باید وزارت مالیه آنرا جمع و ضبط نماید و در ازای هر يك مثقال یکصد دینار بصاحب مال تأدیه کند

ماده ۱۱ - ورود ترباک از سرحدات ولو اینکه برای صدور باشد چه بطریق ترانزیت و چه بطریق دیگر بکلی ممنوع است مگر اینکه صاحب ترباک قبلاً اجازه مؤسسه انحصار را تحصیل کرده باشد

ماده ۱۲ - مسافری که در سرحدات وارد میشوند و حامل ترباک باشند هرگاه ترباک آنها زیاده از یکم مثقال باشد و بگمرک سرحدی اطلاع ندهند حکم قاچاق بر آن نعلق میگردد و مطابق قوانین مقرره راجع بصاحب آن رفتار خواهد شد

ماده ۱۳ - برای اجرای اینقانون و ترتیب نفتیش و جلوگیری از قاچاق ترباک و شیره وزارتین مالیه و داخله مکلف بتدوین نظامنامه هستند که کاهلا مدلول این قانون موافق بوده و پس از تصویب بموقع اجرا گذاشته شود

ماده ۱۴ - وزیر مالیه مأمور اجرای این قانون است

رئیس - فوریت مطرح است . آقای دادگر

دادگر - بنده با فوریتش موافقم .

رئیس - آقای رفیع

رفیع - موافقم

رئیس - آقای شیروانی

شیروانی - بنده با يك فوریت موافقم

رئیس - فقط يك فوریت مطرح است آقای دشتی

دشتی - اگر برود بکمیسیون مخالف نیستم

رئیس - آقای عمادی

عمادی - بنده با يك فوریتش مخالف هستم

رئیس - بفرمائید

عمادی - عرض کنم که بنده کاملاً نسبت بدولت کمال موافقت را دارم (نمایندگان - صحیح است) و نسبت

باین لایحه هم در موادش عرضی ندارم . لیکن این یکی از آموز مهمه است (صحیح است) که هم اقتصاداً و هم برای مصالح جامعه نهایت اهمیت را دارد (صحیح است) و در اطراف آن باید مطالعات زیادی بشود و لا ما غرض و مقصودی نداریم (صحیح است) این حرف

که میزنم برای این است که چون این لایحه دارای دو اصل است (صحیح است) هم مصالح جامعه و هم اقتصادی این است که استدعای کنم برود بکمیسیون و آقایانی که نظر دارند مطالعه خودشان را بکنند و مذاکرات بشود و البته ما اکثریت موافق با دولت هستیم و مخالفت نداریم اصولاً نظر بنده این بود

وزیر مالیه - عرض کنم که بنده در لایحه يك فوریت را تقاضا کردم و يك فوریت هم لازمه اش رفتن بکمیسیون است . در صورتیکه شاید این موضوع یکی از مواردی است که باید دو فوریت آن را تقاضا کنم و مخصوصاً آقایان هم که با دولت موافق هستند و نظریات خوبی دارند در این موقع ممکن بود با دو فوریت هم موافقت بفرمایند . چرا ؟ چون در این قبیل قضا با منافع اشخاصی در این کار هست و وقتی مدت زیاد شد يك کسانی يك کارهایی میکنند

کمیسیونی می بندند ، اغلب می کنند . اینها يك چیزهایی است که فوریت این لایحه را ایجاد میکند با این حال بنده فقط يك فوریت آنرا تقاضا کردم که بکمیسیون برود و بعد بیاید بمجلس

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

کازرونی - بنده مخالفم .

رئیس - با فوریت با کفایت مذاکرات ؟

کازرونی - اجازه بدهید تا دلائل مان را که بگذردی

فوریت را متنازل میکنند اظهار بکنیم . هنوز در این باب اظهاری نشده است . اگر چنانچه اظهاراتی شد و متقاعد نشدند آنوقت رای بدهند

رئیس - آقای رفیع

حاج آقا رضا رفیع - آقا مخالفت فرمودند اگر گوش میدادند مذاکرات موافق و مخالف و بیانات

آقای وزیر مالیه مخالفت نمی فرمودند. در این جا مطلب خیلی مهم است و هیچیک از آقایان هم مخالف نیستند که مطالعه بشود اهمیت آن را هم همه میدانند و حرفی ندارند و از نظر اهمیت تقاضای يك فوریت شده که هم زودتر مطرح شود هم بکمیسون برود که مطالعات لازمی هم که آقای می فرمایند بشود و برای جلسه بعد بیاید بمجلس و بگذرد.

کازرونی - بالاخره تجارت تریك بکلی محوشد
رئیس - آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. رأی گرفته میشود بیک فرریت آقایانی که موافقت قیام فرمایند

(عده کثیری برخاستند)

رئیس - تصویب شد.

وزیر مالیه - دو مسئله مهم هست که بنده میخواهم تقاضا کنم در آنها هم اتخاذ تصمیمی بشود. یکی قانون سبجل احوال است که مدتی است بمجلس و عدم تعیین تکلیف نسبت این قانون نوانید زحمت برای دوا بر دولتی و مردم می کند. یکی هم مواد قانون بودجه است بودجه از مجلس گذشته است و آن موادی که در قانون بودجه ۱۳۰۴ مقرر شده و از مجلس گذشته تطبیق با احتیاجات امروزی نمی کند و بایستی قانون بودجه جدید بگذرد کمیسون بودجه هم مطالعات خودش را کرده است خبرش را هم تقدیم مجلس کرده است و بنده تقاضا می کنم در درجه اول مواد قانون بودجه و در درجه دوم سبجل احوال جزو دستور شود و از آقایان استدعا می کنم که موافقت فرمایند بلکه امروز هر دو تمام بشود و يك نمایشی داده باشیم که در کار های مهم دولت و مجلس سرعت کار میکنند

رئیس - مخالفی ندارد؟

(گفته شد خیر)

رئیس - مذاکرات راجع بکلیات است. مخالفی دارد

هم اگر مقصودشان این است که انلاف وقت نشود ممکن است که ما همین مواد را زود رأی بدهیم که کمتر وقت صرف شود و اگر تکرار قانون بودجه مصوب ۱۳۰۴ با تکرار مواد قانون محاسبات عمومی هم باشد حسنش این است که مذاکره در آن نمی کنیم و زودتر تصویب میکنیم و يك قانونی میشود که مکمل آن بودجه ایست که رأی داده اید و ضمیمه آن میشود. بعلاوه آقایان میدانند که در قانون گذاری تکرار يك مسائلی از نقطه نظر روشن شدن مطلب و رفع ابهام ضروری ندارد ولو اینکه يك اصل مسلمی باشد. در مجلس يك قانون بودجه در سنه ۱۳۰۴ گذشته که نا حالا داریم بآن عمل می کنیم بعضی مقتضیات ایجاد کرده است که مواد جدیدی هم ضمیمه کنیم که دیگر هیچ نوع اشکال و ابهامی نداشته باشد و در عمل دست مایز باشد بنابر این اگر آقای فیهیمی توجه فرمایند در اصل مطلب اختلاف نظر و اشکالی نیست

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رای گرفته میشود بشور مواد آقایان موافقت قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده اول قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

هر گونه پرداختی از اعتبار دولت از بابت مخارج غیر مترقبه و مخارج سری و اعتبار برای انعام و هدایا ملحوظ با اجازه کتبی هیئت وزراء خواهد بود و زار مالیه مکلف است صورت ریز مخارج هر ماه را باستثنای مخارج سری تا قبل از روز پانزدهم آخر ماه بعد تهیه نموده و تقدیم مجلس شورای ملی نماید از این اعتبار بهیچوجه حقوق مستمری اضافات حقوق تأدیبه نخواهد شد

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - آقای وزیر مالیه را توجه میدهم که این ماده غیر محتاج الیه است چون يك لایحه مخصوصی اینچرا برای اعتبار دولت گذشت. و مجلس قسمت کرده بود اعتبار دولت را يك قسمت انعام و يك قسمت مخارج سری و يك قسمت دیگر بنابر این

ایجاد غیر محتاج الیه است. در آن ماده که پیشنهاد شد معین شده بود دیگر این ماده بعقیده بنده غیر محتاج الیه است مگر آقای وزیر با مخبر توضیح بدهند وزیر مالیه - این مواد کلیه راجع باصل موضوع نیست اینها راجع بطرز عمل وزارت مالیه است و ضروری ندارد که ذکر شود

رئیس - رأی می گیریم باین ماده آقایانی که موافقت قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم

(این قسم قرائت شد)

ماده دوم - خارج از حدود اعتبارات مصدومین ماده واحد بودجه ۱۳۰۷ که شامل کلیه مخارج مملکتی است هیچگونه پرداخت وجهی بعمل نخواهد آمد

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - اینجا آقای وزیر مالیه توجه داشته باشند این ماده يك نقص دارد مینویسد خارج از حدود اعتبارات مصدومین ماده واحد الی آخر ماده که پرداخت وجهی بعمل نخواهد آمد. برروز شما آمدید صد هزار تومان اعتبار برای قلاع سرحدی گرفتید همین طور اعتبارات دیگر آنوقت با ذکر این ماده تکلیفش چیست؟ پس باید يك جمله اضافه شود (الا بتصویب مجلس شورای ملی) که شما بعد هم بتوانید يك لواجی بیارید همانطور که لواج اضافات و مخارج فوق العاده که پیدا میکنید و خواهید آورد پیشنهاد کتبی بمجلس از این جهت بنده پیشنهاد میکنم در آخر ماده نوشته شود مگر بتصویب مجلس شورای ملی.

اعتبار (مخبر - کمیسون بودجه) این فرمایشی که آقای آقا سید یعقوب فرمودند يك امر بدیهی است مع هذا پیشنهاد کنند بنده قبول می کنم.

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده در این ماده عرضی نداشتم در کلیات بود که نوبت به بنده رسید.

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - عرض کنم نظر باینکه پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب را آقای مخبر قبول کردند بنده مقتضی دیدم که مخالفت کنم. می فرمایند (مگر بتصویب مجلس شورای ملی) این يك امر بدیهی و مسلمی است. و اگر اینجا این عبارت را وارد کردید سایر قوانینی که این عبارت را ندارد متنازل میشود. و این يك حق است که نازه برای مجلس ایجاد کرده اید؟ مجلس از این حق بی نیاز است و این يك امر بدیهی و مسلمی است مجلس شورای ملی حکمش فائق است برنام قوانین مگر قانون اساسی از این جهت بنده یادکر این عبارت چون بدیهی است مخالف هستم و لازم بذکر نیست.

مخبر - در اول عرض کردم که این مطلب بدیهی است و برای خاطر آقا سید یعقوب عرض کردم که ممکن است قبول شود هنوز هم پیشنهاد ایشان قرائت نشده است بعلاوه ممکن است که ایشان مسترد بدارند.

رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب :

(این قسم قرائت شد)

پیشنهاد میکنم در ماده دوم بعد از کلمه بعمل نخواهد آمد اضافه شود الا بتصویب مجلس

آقا سید یعقوب - بنده از آقای کازرونی تعجب می کنم. باز کسی که سابقه پارلمانی ندارد يك حرفی بزند چیزی نیست ولی شما که دوسه دوره خدای نخواسته سابقه پارلمانی دارید و در مجلس هستید. بنده عرض کردم قانونی که ما می نویسیم خلاف متن واقع نباشد این جا مینویسد خارج از حدود اعتبارات بعمل نخواهد آمد بنده میگویم همین پرروز مجلس آمد و صد هزار تومان برای قلاع سرحدی تصویب کرد. شما این جا می نویسید بعمل نخواهد آمد خوب حالا که بعمل آمده تکلیف چیست در صورتیکه در حدود بودجه و تفصیل بودجه هم نبود پس فردا هم ممکن است دولت يك خرج جدیدی را بیاورد آنوقت باید منطبق بر قانون باشد یا نه؟ از این جهت بنده پیشنهاد کردم نوشته شود که مطابق رای مجلس باشد که بر خلاف

واقع باشد.

وزیر مالیه - این ماده باین ترتیبی که نوشته شده است در مقام خودش کاملاً صحیح است اظهارات آقای آقا سید یعقوب هم کاملاً صحیح است. این ماده در موقعی نوشته شده است که قانون بودجه نوشته میشد بصورت اینکه این مواد ملحق بآن ماده واحد که تعیین جمع و خرج مملکتی را کرده بود در آن واحد میگذرد و البته آن روز باید هم اینطور نوشته شده باشد و بعد از آن که آن بودجه تصویب شد چون يك فاصله پیدا شد و یکی دو فقره اعتبار دیگر هم تصویب شد شاید حالا این عبارت يك تناقضی پیدا میکند. ولی برای رفع همه این اشکالات ما يك مسئله بدیهی را تکرار می کنیم و می نویسیم که خارج از حدود اعتبارات مصوبه ضمن ماده واحد و اعتبارات مصوبه مجلس شورای ملی هیچ گونه پرداخت بعمل نخواهد آمد

کازرونی - این خوب است

رئیس - رای گرفته میشود بقبایل توجه بودن...

وزیر مالیه - اجازه میفرمائید بنده عبارت را اصلاح می کنم که قابل توجه نشود و کار عقب بیفتد این طور نوشته شود:

(ماده دوم - خارج از حدود اعتبارات مصوبه ضمن ماده واحد بودجه ۱۳۰۷ که شامل کلیه مخارج مملکتی است و سایر اعتبارات مصوبه هیچگونه پرداخت وجهی بعمل نخواهد آمد) و (سایر اعتبارات مصوبه) بین (مخارج مملکتی) و (هیچگونه) نوشته میشود

آقا سید یعقوب - بنده هم با این پیشنهاد موافقت می کنم

رئیس - ماده دو قرائت میشود و رای میگیریم

(مجدداً بشرح فوق قرائت شد)

رئیس آقایانی که این ماده را تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده سوم

(این قسم خوانده شد)

ماده سوم - هیچیک از ادارات دولتی مجاز نخواهند بود که برای مخارج خود مستقیماً از وجوه دولتی برداشت و مصرف نمایند و هر يك از ادارات مکلف هستند که بر طبق قانون خزانه داری کلیه وجوه و اموال ذی قیمت عمومی که دریافت می نمایند بجز خزانه داری کل تسلیم نمایند

رئیس - آقای باستانی

باستانی - بنده در این ماده يك نظری دارم و آن این است که نوشته شده است هیچیک از ادارات دولتی مجاز نخواهند بود که برای مخارج خود مستقیماً از وجوه دولت برداشت و مصرف نمایند. یعنی اگر بطور غیر مستقیم باشد میتواند؟! این کلمه مستقیماً باید حذف شود. دیگر اینکه نوشته شده است. هیچیک از ادارات دولتی مجاز نخواهند بود. بعقیده بنده باید نوشته شود (هیچیک از مأمورین) ادارات نوشتن معنی ندارد. اداره مأمورینی دارد که آنها مسئول هستند و باید نوشته شود (هیچیک از مأمورین دولتی)

وزیر مالیه - قسمت راجع مأمورین و ادارات که فرمودند. این ضرری ندارد اولاً ادارات در تحت نظر مأمورین و مرکب از مأمورین است. معذالک اگر میخواهند لفظ مأمورین را هم اضافه میکنیم. ولی آن اعتراض دیگر آقای باستانی بعقیده بنده وارد نیست چون اینها مجاز هستند مستقیماً خودشان برداشت کنند ولی اگر رئیس مافوق او بنویسد که مطابق فلان قانون مصوب حق دارید از ابو لجمعی خودتان فلان مقدار برداشت و خرج کنید این مانعی ندارد ولی مستقیماً نمی تواند این کار را بکنند.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده در آن کلمه که آقای وزیر مالیه فرمودند راجع بمأمورین و ادارات عقیده ندارم ادارات نوشته شود. باید نوشت هیچیک از مأمورین دولتی مجاز نخواهند بود. همچنین در این آخر که نوشته اند که هر يك از ادارات مکلفند باز باید نوشته شود که:

کلیه مأمورین مکلفند که بر طبق قانون خزانه داری کلیه وجوه و اموال ذی قیمت عمومی که دریافت میکنند به خزانه داری کل تسلیم نمایند. حالا بنده خواستم اینجا عرض کنم که در هر جائی که وجوه عمومی هست مأمورین وزارت مالیه هم هستند و مأمور وزارت خانه های دیگر مأمور وصول نیستند و این ماده بعقیده بنده محتاج به ذکر نبود.

مخبر - در قسمت مأمورین دولت که فرمودید بنده تصور میکنم بنام اداره هم باشد ممکن است و هیچ اشکال ندارد و با اضافه کردن مأمورین اشکال رفع میشود ولی در قسمت دومش که فرمودید این طور نیست سایر ادارات هم عایدات دولت را جمع می کنند و به حساب وزارت مالیه میگذارند و در همه جا خود مأمورین وزارت مالیه مأمور جمع و خرج نیستند سایر ادارات هم در قسمت خودشان عایدات دولت را جمع میکنند منتها چیزی که هست عایدات جمع آوری شده را به حساب مالیه میگذارند.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - در این ماده لفظ مأمورین هم اضافه میشود رای گرفته میشود به ماده سوم آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده چهارم

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده چهارم - نظر به اینکه اعتبارات بودجه بر طبق ماده واحد و صورتهای تفصیلی از یکدیگر تفکیک شده کلیه وزارتخانه ها و ادارات دولتی مکلف خواهند بود اولاً مالیه آنها و عوارض مربوطه بخود را پرداخت نمایند و چنانچه از حیث تهیه اشیاء مازومات با انجام خدمات مخصوصه از وزارتخانه دیگر مبلغی طلبکار شد وزارتخانه مدیون مکلف است دین خود را پذیرفته و آنرا از محل اعتبارات بودجه مصوب خود بپردازد

رئیس - آقای باستانی

باسائی - عرض میشود اگر چه ماده سوم تصویب شد و اصلاحی فرمودند ولی بنده لازم میدانم که تذکر بدم که این ترتیبی که ماده سوم گذشت باعث اختلاس مأمورین دولت خواهد شد و هیچ مختلوسی در محکمه جزائی بموجب این ماده محکوم نخواهد شد. بنده که رئیس يك اداره هستم به پیشخدمت که جلوبم استفاده است امر میکنم که برو فلان مبلغ را از فلان جا: دار و وکیل من در محکمه قضائی میگوید که من مستقیماً بر نداشته ام و بر حسب این ماده محکوم نیستم و پیشخدمت بر داشته است...

وزیر مالیه - اینطور نیست.

باسائی - بنده خواستم توضیح بدم که این مسئله در صورت مجلس نوشته شود پس فردا مورد استفاده وکلای عدلیه نشود. دیگر از چیزهایی که لازم است بنده عرض کنم در ماده پنجم که حالا ماده چهارم شده است این است که نوشته شده است: اولاً مالیاتها و عوارض مربوطه بخود را پرداخت نمایند. این عبارت را بنده نمیفهمم مگر وزارتخانه مالیات بده هستند؟ اگر مقصود مالیاتی است که وصول و ابوالش بعهده آنها است این عبارت نمیبرساند و باید با يك عبارت روشن تر نوشته شود که مقصود را برساند، البته يك وزارتخانه هائی هستند مثل وزارت پست و تلگراف که يك عوایدی را جمع آوری میکنند و باید هم بخوبی وزارت مالیه بدهند ولی این عبارت که اینجا نوشته شده است این مقصود را نمیبرساند و مثل این است که وزارتخانه ها باید يك مالیاتی بپردازند. دیگر از اعتراضات بنده راجع به قسمت دوم این ماده است که نوشته شده است: چنانچه يك وزارتخانه از حيث تهیه اشیاء ملزومات یا انجام خدمات مخصوصه از وزارتخانه دیگر مبلغی طلبکار شد وزارتخانه مدیون مکلف است دین خود را پذیرفته و آنرا از محل اعتبارات بودجه مصوب خود بپردازد. مقصود این جا قبل از تصویب مجلس است یا بعد از آن؟ یعنی این استقراری که يك وزارتخانه از وزارت مالیه میکند قبل از تصویب مجلس

شورای ملی است یا بعد از آن؟ اگر قبل از تصویب مجلس شورای ملی است که بر خلاف قانون است و بدون اجازه مجلس حق ندارند که يك پولی را بگیرند و در يك محل مصرف کنند و بعد بیایند اجازه بخواهند و خواهش میکنم که در آئیه این روبره را آقایان وزراء متروک کنند و اگر بعد از تصویب مجلس است هر مقداری که تصویب شده است به آن وزارتخانه میدهند ولی این عبارت باعث میشود که بدون تصویب مجلس يك مبلغی را به يك وزارتخانه میدهند به خیال اینکه بعد بیایند و به تصویب مجلس برسانند و غالباً در کمیسیون بودجه و در مجلس دچار زحمت میشوند و وزارتخانه اگر يك تعهداتی بکند بدون اینکه مجلس شورای ملی قبلاً تصویب کرده باشد بر خلاف قانون است و صلاح نیست که این عبارت این جا باشد و عقیده بنده این است که این عبارت بکلی حذف شود اگر مجلس اعتبار داده است که مبلغ اعتبار معلوم است و مطابق آن مبلغ از وزارت مالیه میگیرند و خرج میکنند و اگر مجلس اعتبار نداده است باید منتظر شوند تا مجلس رأی بدهد.

وزیر مالیه - نسبت به قسمت اول که نماینده محترم توضیحی راجع به ماده قبل دادند بنده در آن موقع هم بهشان عرض کردم که اشتباه کرده اند و حالا هم عرض میکنم که اشتباه است و هیچ قاضی هیچوجه من لاجرم دچار اشکال نخواهد شد. ایرادانی هم که در این ماده فرمودند. عرض کنم این ماده يك ماده است که در قانون ۳۰۴ عیناً بوده است و سالهاست که در این مملکت اجرا میشود و خیلی هم خوب است و هیچ عیبی هم ندارد منتهی این ترتیب که شما تعبیر میکنید نیست شما میفرمائید وزارتخانه ها مالیات بده نیستند. چرا ممکن است وزارتخانه ها مالیات بدهم باشند اسباب وارد میکنند برای کار وزارتخانه شان باید مالیات بدهند. مالیات را باید بدهند گمراهی باید بدهند و در قسمت ثان هم که فرمودید که آیا به تصویب مجلس رسیده است یا رسیده است اینها هیچ کدام ارتباط به این ماده ندارد، هر وزارتخانه

مطابق مبلغی که بودجه دارد يك طرزى دارد داد و ستدش با سایر وزارتخانه ها و وزارت مالیه مثلاً فلان وزارتخانه يك اعتبار ملزوماتی دارد و در حدود این اعتبار ملزوماتی يك حسابی پیدا میکنند با وزارت مالیه مقصود این است که نباید بگویند که چون طرف يك وزارتخانه دیگر با طرف وزارت مالیه است این ممکن است از اعتبارات مصوبه منظور شود باید در حدود اعتبارات مصوبه خودش از این چیزش در بیاورد و در حقیقت دیگرش برزد و این از نقطه نظر ترتیب و تنظیم حساب بین وزارتخانه ها است و راجع به تصویب و غیر تصویب مجلس نیست و اگر شما يك همچو چیزی سراغ دارید بفرمائید ولی به شما عرض میکنم که هیچوقت بدون تصویب مجلس مخصوصاً این اواخر مخارجی نشده است

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رای گرفته میشود به ماده چهارم آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده پنجم

(بشرح ذیل خواند شد)

ماده ۵ - اعتباراتی که اختصاصاً جهت پرداخت حقوق تصویب گردیده بمصرف سایر مخارج نخواهد رسید و همچنین از اعتباراتی که برای انواع مخارج سائر اختصاص داده شده هیچوجه از بابت حقوق پرداخت نخواهد شد

بعضی از نمایندگان - مخالفی ندارد

رئیس - رای میگیریم به ماده پنجم آقایان موافقین قیام فرمایند.

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس تصویب شد. ماده ششم

اینطور خوانده شد

ماده ۶ - هیچیک از وزارتخانه ها نمیتوانند از اعتبار صدی دو منظور در بودجه مشاغل ثابت دائمی ایجاد نمایند

رئیس - آقای باسائی

باسائی - بعقیده بنده این ماده هم منظور ما را تأمین

نمیکند نوشته شده است از اعتبار صدی دو يك شغل دائمی نمیشود درست کرد. يك شغل موقت هم نمیشود معین کرد مطابق این ماده میتواند معین کنند در صورتیکه منظور این بوده است که وزارتخانه ها از این اعتبار نمیتوانند شغلی ایجاد کنند. دیگر اینکه این ماده نقص مهمی دارد و تصور میکنم در آن راپورنی که کمیسیون بودجه قبل تنظیم کرده بود این بود که بدون اجازه مجلس حق ایجاد هیچ مؤسسه را ندارند ولی حالا که يك مؤسسه را تأسیس میکنند بعد می آیند میگویند که تصویب کنید این بر خلاف اصول حکومت پارلمانی است بالاخره باید هر وقت يك اعتباری از مجلس گرفته شد آنوقت بروند يك مؤسسه را ایجاد بکنند و بنده خیال میکنم این ماده اگر تکمیل شود و نوشته شود (هیچ مؤسسه بدون تصویب مجلس ایجاد نخواهد شد) بهتر میشود و يك ماده میشود که کاملاً نظریات ما را تأمین میکند.

وزیر مالیه - در موضوع اینکه این ماده را آوردیم که از صدی دو نمیشود مشاغل ثابت ایجاد کرد این در نتیجه يك تجربیاتی است چون صدی دو که اعتبار داده میشود برای مخارج غیر مترقبه است و يك وقتی يك وزارتخانه يك احتیاجی دارد و از همان مخارج غیر مترقبه يك شغل موقتی ایجاد می کنند، این را البته ممکن است ایجاد نماید ولی نباید این کار را ادامه بدهند و از این محل يك شغل ثابت ایجاد نمایند و برای جلوگیری از این کار باید وزارت مالیه يك ماده صریح در دست داشته باشد ما که نمیتوانیم قانون را تفسیر و تعبیر کنیم، راست است که صدی دو برای مخارج است ولی مخارج تعبیر و تفسیر خاصی که ندارد و هر مورد بخصوص را هم که نمیشود با اصل کلی قانون تطبیق کرد این را نوشتیم برای اینکه رفع اختلاف بشود. اما راجع به مؤسسات این مؤسساتی که فرمودید اگر در حدود بودجه است که در این بودجه هائی که تصویب فرمودید در تبصره هایش اجازه داده اید که حق داشته باشند مؤسسات را عوض کنند و اصلاحاتی بکنند و اگر خارج از حدود بودجه

است که اصلاً مخارج به ذکر نیست و این ماده را اگر همین طوری هست بگذارید بقیه بنده بهتر است .
بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .

رئیس - رأی گرفته میشود به این ماده آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند .

(عدد کثیر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده هفتم .

(بمضمون ذیل خوانده شد)

ماده ۷ - وزارتخانه مجبور نیست حقوقی را که برای مشاغل معینه در بودجه تفصیلی منظور شده بپردازد و بلکه میتواند مأمورینی با حقوق کمتر بر حسب احتیاج و مقتضیات برای مشاغل مزبوره تعیین نماید و هیچ وزارتخانه نمیتواند مشاغل ثابت یکی از مراتب قانونی که در بودجه آن وزارتخانه منظور است بیفزاید مگر در صورتیکه افزایش مزبور در نتیجه حذف مراتب عالیتری تولید شده باشد .

رئیس - آقای دادگر

دادگر - عرض کنم که خواستم توجه آقای وزیر مالیه را به يك نکته جلب کنم و ایشان سؤال کنم که این توضیح را بدهند چونکه بودجه يك امر سنواری است و برای يك سنه است و يك وزیری مخصوصاً وقتی که استمرار در کار داشته باشد میتواند دور اندیشی کند که اعضاء برای يك اداره چه قدر لازم است . بنده در این ماده يك ضرری می بینم که این ماده يك جنبه کشش دارد . مثلاً اگر يك شخصی که کمتر قیود اخلاقی داشته باشد و این ماده در دستش افتاد سوء استعمال میکند . بنده سابقه دارم اسم هم نمیبرم که يك جای خیلی زرکی را خالی میکنند و يك شخص خیلی کوچکی را برای اینکه يك قدری درجه اش را بالا برند بعنوان کفیل روی آن کار میکنند آنوقت هم کار ضایع میشود و هم يك شخصی به این ترتیب ازین رفته است . بنده تصور میکنم که آقای وزیر مالیه هم تصدیق فرمایند که هرچه در بوجه هست به آن

ترتیب عمل کنند برای اینکه وزراء بهتر میتوانند پیش بینی کنند که چه اداراتی را لازم دارند اگر لازم دارند در بودجه بیاورند و اگر هم لازم دیدند و آوردند دیگر چه احتیاج به این است که تغییر بدهند و این مسائل برای اینکه مستخدمین هر روزه در معرض نظریات مختلف نباشد خوب نیست و بنده پیشنهاد حذف آنرا میکنم

وزیر مالیه - اعتراض نماینده محترم بیشتر مربوط است به قسمت اول ماده . قسمت اول ماده اینطور نوشته شده است که وزارتخانه مربوطه مجبور نیست حقوقی را که برای مشاغل معینه در بودجه منظور شده است بپردازد بلکه میتواند مأمورینی با حقوق کمتر بر حسب احتیاجات و مقتضیات برای مشاغل مزبوره تعیین کند . اصلاً وضع این ماده برای درجه است یکی از نقطه نظر صرفه جویی که ما بابتی همیشه نظارمان این باشد که وسائل صرفه جویی کردن و بودجه را در نظر بگیریم و هر قدر بشود صرفه جویی بکنیم . بودجه يك اعتباری است که برای مخارج هر وزارتخانه پیش بینی شود و بابتی کاری بکنیم هر قدر ممکن است از این مبلغ صرفه جویی کرد پس اگر ممکن شود که صرفه جویی بکنیم چرا نکنیم ؟ فرض فرمایند الان بنده در وزارت مالیه يك اداره دارم که رئیس آن اداره دارای يك رتبه نه است این رئیس اداره را من احتیاج دارم بفرستم به يك ماهورینی و این جا خالی میشود و من باید يك کسی را بر جای این بگذارم اگر بنده مقید باشم که مطابق بودجه تفصیلی حتماً يك رتبه نه آنجا بگذارم و او اینکه احتیاج نداشته باشم و با يك رتبه شش میتوانم کارم را اداره کنم به چه جهت باید يك رتبه نه آنجا بگذارم ؟ در صورتیکه ممکن است يك مقام دیگری هم بر بخورم مثلاً وزارت مالیه يك عده منتظر خدمت دارد و در بین آن منتظرین خدمت فرستادن پنج تا شش تا رتبه نه دارد تصادف هم اینطور است که هیچ کدام از آنها برای اینکار خوب نیستند ما این ماده را اینجا اضافه کردیم که اگر بشود کار يك رتبه نه را

يك رتبه شش بکنند مانعی نداشته باشد که هم صرفه جویی شده است و هم از نقطه نظر تربیت مستخدم و تشویق جوانان يك کار هائی میکنیم که اگر يك اشخاصی لیاقت مقام بالایی را دارند حالا که قانون آنها را در حقوق و رتبه مقید کرده است از نقطه نظر شغل و کار يك تشویقی از آنها بشود و این هیچ ضرری ندارد و مخصوصاً بنده خودم در اینکار خیلی ساعی هستم مثلاً در پیشکار های مالیه که سابقاً بولایات میفرستادند يك گناه کبیره بود که کمتر از رتبه نه فرستاده شود بنده خودم بکرمان بکنفر را که دارای رتبه هفت باهشت بود فرستادم و يك سره جویی هم شده است اگر من بتوانم اینکار را بکنم چه ضرری دارد ؟

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهاد آقای عدل

(بمضمون ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم لفظ خانه پس ارافظ وزارت حذف شود

رئیس - آقای عدل

میرزا یوسفخان (عدل) - این پیشنهاد توضیح مفصلی ندارد وزارت عسری است و خانه فارسی است وزارت یعنی وزارتخانه چنانچه خانه را هم به آن اضافه بکنید تکرار میشود و صفت هم که می خواهند بیاورند لفظ مربوطه می آورند و هم چنین در فارسی میگویند اداره مربوطه این خوب نیست . بنده پیشنهاد کردم که همان وزارت مربوطه نوشته شود و وزارتخانه نباشد که نصف آن فارسی باشد و نصف آن عسری و این خوب نیست

رئیس - آقای رفیع

رفیع - بنده تصور میکنم این پیشنهاد بقدری مهم است که باید در رای مجلس واگذار کرد .

رئیس - رای گرفته میشود به پیشنهاد آقای عدل آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند (چند نفر قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد رأی گرفته میشود . ماده هفتم آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده هشتم .
شرح آئی قرائت شد

ماده ۸ - مأمورین و مستخدمین دولت که از صندوقهای خارج از خزانه دولت حقوق در یافت میکنند مثل مفتش بانک شاهی و کبیر نفت جنوب و مستخدمین بانک و غیره مکلف به تأدیبه کشور تقاعد می باشند و خدمت آنها بر طبق قانون استخدام کشوری جزء مدت خدمت رسمی محسوب خواهد بود .

رئیس - رأی میکنیم به ماده هشتم آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند .

(عدد کثیر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده نهم .

(این طرز خوانده شد)

ماده ۹ - چنانچه مقتضیات ایجاب نمود یکی از مشاغل کشوری اتفاقاً به صاحبمنصبان کشوری رجوع شود صاحبمنصبان مزبور در مدت تصدی خود حق استفاده از حقوق شغل کشوری را که در بودجه آن وزارتخانه منظور شده باشد دارا خواهد بود .

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده باین قسمت مخالفم مگر اینکه يك لفظ (فقط) در اینجا اضافه شود که چنانچه مقتضیات ایجاب نمود یکی از مشاغل کشوری اتفاقاً به صاحبمنصبان کشوری رجوع شود صاحبمنصبان مزبور در مدت تصدی خود فقط حق استفاده از حقوق کشوری را خواهند داشت . باید يك لفظ فقط اینجا اضافه شود که حق نداشته باشند دو حقوق بگیرند .

رئیس - آقای زوار

زوار - این هم مثل پیشنهاد قبل بود و بنده نفهمیدم که لفظ فقط برای چه نوشته شود و ماده خیلی خوب تنظیم شده است .

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - بنده کن میکنم که این ماده توضیح و اضحات باشد مثلاً اگر مقتضیات ایجاب کرد که يك کسی که متصدی امر لشکری بوده است امروز متصدی امر کشوری

شده است دیگر در آن روز نباید لشکری اسم او را بگذارند و من مقصود را در این ماده نمیدانم که چیست. اگر منظور این است که از هر دو حقوق استفاده نماید این عبارت عیبی ندارد ولی اگر منظور این نیست و قائل هستید که بیش از يك حقوق نگیرد مسلم است که حقوق که به این متصدی داده میشود حقوق شغل است اگر شغل کشوری است حقوق کشوری میدهند و اگر لشکری است حقوق لشکری داده میشود. این است که بنده عقیده ام این است که با توضیحاتی بدهید که درست ملتفت بشویم و الا عبارت وافی نیست

وزیر مالیه - توضیحی که آقای کازرونی میخواهند خیلی ساده است. استخدام کشوری يك قانون مخصوصی دارد و يك مقرراتی برای مأمورین کشوری معین کرده است و يك کسی که مأمور لشکری است تابع آن مقررات کشوری و استخدام کشوری نیست اگر يك ماده جداگانه برای آن نباشد حقوق گرفتنش از محل حقوق مأمور کشوری بکفدری مشکل است و بنده نمیدانم يك کاری را که ما گاهی بر حسب لزوم مجبوریم بکنیم درش سوسه قانونی باشد و بنده معتقدم به اینکه تمام مبنای اموری که عمل میشود تکیه به قانون داشته باشد. مثلاً برای حکومت پشت کوه لازم است که يك صاحب منصب نظامی بفرستیم در بودجه وزارت داخله برای پشت کوه يك حاکم کشوری معین کرده است این صاحب منصب که می رود آنجا تابع مقررات کشوری که نیست ولی ما باید از محل بودجه وزارت داخله حقوق کشوری به او بدهیم و در مدت تصدی او اگر من این اجازه را نداشته باشم حقوق دادن به او برای من مشکل است.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رأی گرفته میشود به ماده نهم آقاییکه تصویب میکنند قیام فرمایند.

(عده زیادی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دهم

(بشرح آتی خوانده شد)

رئیس - ماده واحده نوشته میشود. رأی گرفته میشود به ماده ...

باسائی - اجازه میفرمائید؟

رئیس - بفرمائید.

باسائی - ابرادی را که آقای آقاسید یعقوب فرمودند بعقیده بنده وارد است چه اصراری است که هر چه در دوره چهارم گذشته است ما حالا بگذرانیم؟ البته در هر دوره و هر مجلس که تجدید میشود مسلماً نظریات جدیدتری پیدا میشود و باید قوانین را اصلاح کرد، مثلاً حقوق منتظر خدمت دادن در ازاء خدمت نیست منتظر خدمت راه می رود و حقوق میگیرد و بر خلاف این ماده است و حقوق منتظرین خدمت را بموجب این قانون نمیشود پرداخت و بنده تصور میکنم که به آن اشکالاتی که خودتان فرمودید بر خواهید خورد و باید طوری این ماده را تنظیم کنید که اشکالی نداشته باشد.

وزیر مالیه - بنده اصراری ندارم که هر ماده که سابقاً تصویب شده است حالا هم عیناً تصویب شود و بنده کاملاً موافقم که بر اثر تجربه يك چیز هائی میآموزیم و باید بر طبق آن تجربه قوانین را اصلاح کنیم. اما ما در تجربه آموختیم که اگر این بند و قید نباشد کار مشکل میشود اگر وزارت مالیه این بند را نداشته باشد که حقوق را در ازاء خدمت باید بدهد آنوقت تمام مستخدمین که مأموریت دارند ولی خدمت نکرده اند یا به مرخصی رفته اند و بعد از مرخصی غیبتشان پنج شش ماه طول کشیده است تمام مستحق حقوق هستند و موضوع انتظار خدمت را هم که آقا فرمودند این طور نیست. انتظار خدمت يك چیزی است که در قانون پیش بینی شده است که آن وضعیت مطابق آن قانون به مستخدم اجازه دریافت حقوق میدهد و اینکه فرمودید منتظر خدمت بی کار است خیر منتظر خدمت همیشه در تحت نظر وزارتخانه است و در چندی قبل يك متحد المآلی به وزارت خانه ها دادم که منتظر خدمت همیشه باید حاضر برای کار باشد والا معنی ندارد که مثلاً مستخدم به يك جائی مسافرت بکنند و حقوق انتظار خدمت بگیرد

و در حقیقت انتظار خدمت مثل خدمت است یعنی يك نوع خدمتی است منتها خدمت آن این است که باید تابع اوامر وزارتخانه مربوطه اش باشد و تابع مافوقش باشد و آزاد نیست که برود کار بکند.

باسائی - مانعی ندارد.

وزیر مالیه - خیر نمیتواند و من بهش آنوقت حقوق انتظار خدمت نمیدهم و معنی انتظار خدمت این است که هیچ کار دیگر نکنند و از صبح تا غروب منتظر این باشد که به بینه وزارت خانه مربوطه اش چه کاری به او رجوع میکنند.

رئیس - آقای شیروانی

شیروانی - عرض کنم که در عمل همانطور که فرمودند باید يك تجربیاتی برای ما حاصل شده باشد الان يك عده زیادی از مستخدمین دولت هستند که نه منتظر خدمت هستند و نه حقوق به آنها داده میشود که بنده میخواهم خدمت آقای وزیر مالیه عرض کنم مثلاً کار گذارها و يك قسمتی از مؤسسات وزارت خارجه که منحل شده است و انتقال یافت به عدلیه یا در وزارت مالیه که يك تشکیلات زائیدی داشت و منحل کردند و منتظرین خدمت آنرا به عدلیه انتقال دادند وزارت عدلیه به این مستخدمین يك حکمی داده است که مثلاً بارتبه ۲ مأمور عدلیه خوزستان هستید یا مأمور ثبت اسناد کرمان هستید این مستخدم این حکم دستش است ولی حقوق به آن داده نمیشود و سابقاً هم مستخدم مالیه بوده است و حالا منتظر خدمت عدلیه است. چون مشغول خدمت نیست نه حقوق خدمت به او میدهند و نه حقوق انتظار خدمت و عده شان هم زیاد است يك نفر دو نفر ده نفر نیستند شاید سیصد چهار صد نفر باشند و الان این وسط آوراند نه منتظر خدمت هستند و نه مشغول خدمت و از هیچ محلی به آنها حقوق داده نمیشود این را هم عرض کنم که بیچاره ترین مستخدمین دولت این اشخاص هستند.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده در این موضوع که آقای شیروانی وارد شدند نمیخواهم وارد شوم ولی میبینم که طرفین طرف افراط و تفریط میروند که بنده نمیدانم چه عرض کنم قانون استخدام يك ترتیبی فراهم کرده که نمیدانم بالاخره به کجا میرسد از يك نفری میپرسی آقا شغل تو چیست میگوید انتظار خدمت آقا کسب شما چیست میگردید من دعا گو هستم. این قضایا يك چیزی است که باید دولت يك روزی به آن خانه بدهد و در يك جائی این را قیدچی کند و بيك جائی محدود شود می بروند به اداره استخدام و بيك سابقه های درست میکنند و خودشان را منتظر خدمت معین میکنند. بيك عده مستخدمین وزارت خارجه رفته اند به وزارت عدلیه و وزارت عدلیه بيك حکمی به دستشان داده است؛ آخر ما باید به این قضیه خانه بدهیم تا کی ما باید منتظر خدمت قبول کنیم؛ هی استشهاده است و سابقه خدمت است که مبرود در اداره استخدام و مؤسسه قاعد و منتظر خدمت درست میشود آخر آقای وزیر مالیه بيك روزی به این ترتیب خانه بدهید تا کی باید منتظر خدمت قبول کنید؟ آقای شیروانی هم می فرمایند که بدیخت ترین افراد منتظرین خدمت هستند و بنده نمیخواستم این موضوع را حالا طرح کنم و باید با بيك ترتیب دیگری این کار را انجام دهیم که تکلیف آن معلوم شود.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

مخبر - اجازه میفرمائید؟ راجع به قسمتی که آقای شیروانی بيك نظریاتی داشتند و آقای آقا سید یعقوب مخالفی فرمودند خواستم عرض کنم مطابق تشکیلات عدلیه که اخیراً در کمیسیون بودجه گذشته است منتظرین خدمت آن وزارتخانه را دو قسمت کرده اند مستخدمینی که سابقه خدمت اداری داشته اند و منتقل شده اند بعدلیه آنها اگر بیکار شدند منتظر خدمت هستند ولی مستخدمینی که سابقه خدمت اداری ندارند چون سنوات خدمت ندارد و ما برای حقوق گرفتن منتظرین خدمت بيك سنواری را قائل شده ایم به این جهت آنها را جزء منتظرین خدمت محسوب نمیکنند.

بوده است که مصوبات کمیسیون را تصویب کرده است و البته این جا هم باید به ماده واحده مراجعه شود. فهمی در صورتیکه نظریه بنده تأمین شده است استرداد میکنم.

رئیس - پیشنهاد دیگر آقای فهمی (بشرح آتی خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که بعد از خریداری میشود اضافه نمایند و با مطابق مقررات قانونی بعمل خواهد آمد رئیس آقای فهمی

فهمی - این مذاکرانی که اینجا راجع به حقوق منتظرین خدمت فرمودند سبب شد که بنده این پیشنهاد را کردم که نوشته شود پرداخت وجوه فقط در اداء خدمت انجام شده و با اشیاء و ملزوماتی که خریداری میشود و با مطابق مقررات قانونی بعمل خواهد آمد و مقررات قانونی شامل شهریه های مصوبه و حقوق منتظرین خدمت و تمام اینها میشود.

وزیر مالیه - این جا بنده میترسم دچار اشکال بشوم و این یکی از مواردی است که برای بنده از نقطه نظر وزیر مالیه بودن و مسؤلیت وزارت مالیه خیلی اهمیت دارد و هر جا که مطلب بکفدری اشکال داشته باشد فوراً این مقررات قانونی را کس میدهند و این ماده را من برای حفظ و صیانت خودم در این لایحه لازم میدانم که اگر کار بکفدری سهل تر بشود به اشکال بر میخوریم در صورتی که بنده یقین دارم اگر به این ترتیبی که هست تصویب شود هیچ اعتراضی وارد نخواهد بود چنانچه بطور مثل عرض میکنم آقای شیروانی بيك اظهاری فرمودند که آن مطلب خیلی صحیح نیست و باید دید عیب آن کجاست و عیبش را باید رفع کرد. ما مدتی است باین ماده عمل میکنیم و تا بحال به این مشکلاتی که آقایان میفرمایند هیچ بر نخورده ایم ولی این جا اگر بکفدری سست بدهیم و این موضوع را قریب تعبیر و تفسیر کنیم فوری تولید بيك مشکلاتی میشود که ارزش احتراز خیلی مشکل است. فهمی - بانو ضیحانی که آقای وزیر مالیه دادند و

سابقه هم که در امر هست بنده مسترد میدانم. رئیس - رأی میکنیم به این ماده با تبدیل ماده ۲ به ماده واحده آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده ۱۱ (بمضمون ذیل خوانده شد)

ماده ۱۱ حداقل مقرری رتبه اول مستخدمین کشوری ۳۲ تومان و حد اقل مقرری رتبه اول قضائی پنجاه تومان میباشد.

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - از برای هر يك از وزارتخانهها بيك بودجه تفصیلی به مجلس تقدیم شد و بعد در ضمن بيك ماده تصویبات کمیسیون بودجه را مجلس تصویب کرد در آن بودجه تفصیلی بيك رئیس و بيك حقوق قائل شده اند و این مواد را هم که ما میگذرانیم برای طرز اجرای همان بودجه است بنا بر این ذکر این که حقوق مستخدمین کشوری سی و دو تومان و قضائی پنجاه تومان است برای چیست؟ یعنی این بيك تغییراتی در این بودجه ها خواهد داد یا نه؟ اگر چنانچه تغییراتی نمیدهد شما بر طبق آنچه که در بودجه تفصیلی مشروحاً ذکر شده است باید پرداختید و بعلاوه بيك چیز دیگری هم هست که در وزارت پست و تلگراف مستخدمینی هستند که سالیهای دراز خدمت کرده اند و حقوقشان از سی و دو تومان کمتر است حالا میخواهیم بفهمیم که این اشخاصی که مستخدم رسمی دولت هستند بعد از تصویب این قانون بر طبق این ماده به آنها هم سی و دو تومان خواهند داد یا نه؟ این توضیح را بدهند که بنده قانع شوم.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - باز ناچارم بيك چیزی را خدمت آقای کازرونی عرض کنم. قانون استخدام کشوری که در دوره چهارم گذشت در آنجا مینویسد که حد اقل مقرری مستخدمین را در هر سال باید مجلس معین کند و در قانون بودجه نوشته شود و در هر سال مجلس شورای

ولی در قانون بودجه - حسب اقل مقرری را معین میکنند و این کار مطابق قانون استخدام کشوری است در قانون استخدام نوشته شده است در هر سال مجلس باید اصل را معین کند و اینجا هم مطابق آن قانون اصل معین شده است و اگر نظر جنابعالی این است که راجع به بودجه پست و تلگراف صحبت کنید در کمیسیون بودجه قدیم که بنده هم آنجا بودم امسال بقدری پول به آنها داده شد که هیچوقت این خیال را نمیکردند . خدا شاهد است قریب چهل و پنجمزار تومان بر خلاف آن داد و فریاد هائی که بنده میزدم تصویب کردند خودشان هم راضی هستند دیگر جنابعالی لازم نیست صحبت بفرمائید که بدر میشود

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - آقایانیکه ماده بازدم را تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده دوازدهم .

(به ترتیب ذیل خوانده شد)

ماده دوازدهم - از لحاظ تعدیل و تمرکز بودجه های مملکتی و هم چنین برای اینکه هیچگونه تعهدات مالی بی اعتباری بعمل نیاید وزارت مالیه مکلف است نسبت به کلیه لواج مالی و بودجه ها اعتباراتیکه تعهد میشود از نظر مالی قبلاً اظهار موافقت نماید .

رئیس - آقای عمادی

عمادی موافقم

رئیس - آقایانیکه این ماده را تصویب می کنند قیام فرمایند .

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده سیزدهم .

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده سیزدهم - وزارت مالیه مجاز است که در مواقع لازمه عمل مساعده دادن نقدی و جنسی را به زارعین خالصجات ادامه دهد این قبیل مساعده ها که در ظرف

فروش خالصجات فرمودند که حیف و میل هائی در مالیه میشود يك فکری است که از چندى قبل برای دولت و نمایندگان مجلس ایجاد شده است و آقایان نمایندگان هم تا اندازه در این باب نظر مساعد داشته اند و این فکر يك فکری است که عملاً تا بید شده است و باید موقع عمل بگذارند و البته اگر يك اقداماتی راجع به فروش خالصجات از طرف دولت شده باشد خود آقای وزیر مالیه خواهند فرمود

وزیر مالیه - برای استحضار خاطر نماینده محترم تذکرا عرض میکنم که نظر فروش خالصجات بطور کلی در هیئت دولت تغییر نکرده است ولی در ضمن مذاکراتی که در کمیسیون و در مجلس شد يك چیز هائی پیدا شد که موجب شد يك مطالعات بیشتری بشود و معلوم شود که باید تمهید کرد و يك قسمت را نگاهداشت با خیرو بالاخره این نظریات موجب تاخیر شده است و گرنه اصل موضوع از این زرفته است و این عملی را که ما میکنیم که راجع به مساعده دادن برای يك سال است و اگر هم ما بخواهیم خالصجات بفروشیم باید بذریعیم که کاشته شود والا بنده هم موافقم اصولاً ملك داری و خالصه داری رای دولت خوب نیست ولی تا اندازه که ممکن است برای ما ها باید آنها را نگاهداری کنیم تا بعد آنها را بفروشیم .

بعضی از نمایندگان مذاکرات کافی است

رئیس - آقایانیکه ماده سیزدهم را تصویب میکنند قیام فرمایند

(اکثر بر خاستند)

رئیس - تصویب شد . ماده چهاردهم

(بمضمون ذیل خوانده شد)

ماده ۱۴ - وزارت مالیه مجاز است مستخرجات ربك را در تحت نظارت کامل برای صدور بخارج بفروش برساند .

رئیس - آقای ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو - بنده اینجا هیچ این ماده را ملتفت

نمیشوم . اول آنکه مستخرجات ربك یعنی چه ؟ یعنی خود ربك با آنچه پس از کشیدن ربك نتیجه آن میشود ؛ ثانیاً مقصود قسمت عایدات خود دولت است با قسمتهای دیگر یا بطور کلی نام ربیائی که در مملکت بعمل میآید این يك چیز گنگی است که بنده نمی فهمم خوب است توضیح بدهند که ما هم ملتفت شویم .

وزیر مالیه - عرض کنم بعضی از آقایان شاید تصور بفرمایند که بعد از آوردن لایحه الحصار ربك دیگر احتیاج به این ماده نداریم در صورتیکه آن ماده هنوز نگذشته است و در قانون بودجه ۱۳۰۴ يك ماده هست که سوخته ها را دولت جمع آوری کند . مقصود از مستخرجات ربك سوخته است چون سابق بر این ما مورین سوخته ربك را میگیرفتند و میفروختند و این خیلی بد بود برای اینکه تولید سوخته کثی میکرد بعد يك ماده گذشت که باید بکلی سوخته نابود شود ما آمدیم سوخته را انبار کردیم ولی بر حسب اتفاق آنها را تلف نکردیم بعد مشتری پیدا شد گفتیم علت ندارد که در خارج مملکت این را بفروشیم سوخته را به قیمت گران از ما میخرند صدور نود خروار سوخته موجود است که آنرا با يك قیمت گزافی از ما میخرند که براند به خارج ارزش مرفین و هروئین و مشتقات دیگر ربك را بگیرند به این ملاحظه بنده خواستم وزارت مالیه مجاز باشد که مستخرجات ربك را برای صدور به خارج بفروش برساند و مقصود از مستخرجات ربك مرفین و هروئین سوخته و آن چیز هائی است که بوسیله کار نجات بشود از صورت ربیائی برون آورد این را آقای ارباب نباید تصور بفرمایند که مقصود خود ربك است مقصود همان مستخرجات ربك است که عجزاً سوخته ربك ما است بعد هم مرفین و هروئین و سایر مشتقات آن

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهاد آقای فیروز آبادی

(بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد می کنم که ماده چهاردهم حذف شود. فیروز آبادی - بعد از این توضیح آقای وزیر مالیه پس میگيريم .

رئيس - رای میگیريم به ماده چهاردهم آقایانیکه موافقت قیام فرمایند .

(عده کثیری برخاستند)

رئيس - تصویب شد . ماده پانزدهم

(بترتیب ذیل خوانده شد)

ماده ۱۵ - لوازم نظامی یعنی هر گونه اشیائی که برای تدارکات وزارت جنگ و امنیت لازم باشد از حقوق گمرکی معاف خواهد بود به علاوه اسلحه و مهمات جنگی از ادای مالیات راه نیز معاف خواهند بود .

رئيس - آقای باسائی

باسائی - بنده خواستم سؤال کنیم ادوایی که برای خط آهن خریداری می شود آنها هم حقوق گمرکی میدهند یا معاف هستند خوب است این را توضیح بدهند

وزیر مالیه - هیچ چیزی نمیتواند معاف باشد . اولاً از مالیات راه از آن روزیکه گذشته است هیچ چیز معاف نیست . تعرفه گمرکی هم قبل از آنکه از مجلس بگذرد و تعرفه مستقل بشود چون يك تعرفه بود که مطابق نظر دولت معین شده بود يك معافیت هائی بر حسب تصویب دولت داشت ولی حالا که تعرفه مستقل قانونی است هیچ چیز نباید سواى آنچه بیکه اینجا معین شده است معاف باشد به این ملاحظه غیر از آنچه که اینجا صریحاً معین شده است هیچ چیز معاف نیست و نباید هم باشد .

رئيس - رای میگیريم به ماده پانزدهم . آقایانیکه تصویب میکنند قیام نمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئيس - تصویب شد . ماده شانزدهم .

(بترتیب ذیل خوانده شد)

ماده ۱۶ - مطالبه مالیات سرشماری از سکنه املاک

خالصه دولتی و هم چنین مطالبه بقایای مالیات سرشماری از سایر اهالی مملکت از این تاریخ موقوف است

رئيس - آقای آقاسید یعقوب

آقاسید یعقوب - اینجا آقای وزیر مالیه را توجه میدهم که اساساً این ماده خوب است ولی از بعد از این تاریخ خوب نیست زیرا الغاء مالیات سرشماری يك سال دوسال است که قانونش گذشته است و معنی این عبارت این است که اگر نا حالا باقی باشد بگیرند در صورتیکه از آنوقت که قانونش گذشته است و معنی این عبارت این است که اگر نا حالا باقی باشد بگیرند در صورتیکه از آنوقت که قانونش گذشته است نباید گرفته باشند . نسبت به مالیات املاک خالصه يك روز آقای رئیس الوزراء هم اینجا اظهار کردند راجع به مالیات سرشماری املاک خالصه ما گرفتار هستیم و اگر يك ماده نوشته شود راجع به الغاء آن من کاملاً موافقم . راجع به سایرین هم دو سال است الغاء کرده ایم خوب است توضیح بدهند مقصود چیست .

رئيس - آقای عمادی

عمادی - عرض کنم صریح عبارت است . اگر آقا بگذردی توجه فرمایند خواهند دید صریحاً نوشته است بقایای مالیاتی نه از حالا

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئيس - پیشنهاد آقای عدل .

(اینطور خوانده شد)

پیشنهاد میکنم پس از عبارت مطالبه بقایای مالیات نوشته شود قبل از ۱۳۰۲ و لفظ سرشماری حذف شود

رئيس - آقای عدل

عدل - این يك مطلبی است که سابقاً هم با آقای وزیر مالیه و آقای رئیس الوزراء مذاکره کرده ایم بقایای که از قبل از ۱۳۰۲ باقی مانده است برای دولت امیاب زحمت شده است اولاً وصول نمیشود ثانیاً اینجا مقرر خدمت آقایان عرض کرده ام اشخاصی که در خارجه مانده اند غالباً بواسطه این است که تا وارد خاک ایران میشوند از آنها مطالبه مالیات بازده ساله و دوازده ساله میشود

از اینجهت بنده این را پیشنهاد کردم که آنچه از ۱۳۰۲ به آنطرف باقی مانده است مطالبه شود مگر آن بقایای که دولت با آنها يك قرار داد هائی کرده است . يك بقایای هست که دولت با مودیان آنها يك قرارداد هائی گذاشته است آنها را بنده حرفی ندارم ولی بقایای که تا کنون وصول نشده است قبل از ۱۳۰۲ خواه سر شماری خواه غیر سر شماری آنها را ملغی کنند .

وزیر مالیه - عرض کنم البته آقای عدل حق دارند با مطالبه بقایا مخالف باشند . . . .

عدل - بنده بقایای مالیاتی ندارم .

وزیر مالیه - از نقطه نظر خودتان عرض نمیکنم . البته ما باید يك اصولی را حفظ کنیم ولی در خود آن اصول هم نباید به اندازه تند برویم که عکس العمل پیدا کند . بنده هم کاملاً موافقم که نباید از نقطه نظر بقایای خبی کهنه دولت مزاحم مالکین و زارعین بشود خود بنده هم ممکن است از اشخاصی باشم که هم مستقیم ذی نفع هستم چون خودم هم مالک هستم هم زارع و هم اگر صورت نمایندگی داشته باشم نماینده این قسمت از مردم باید باشم ولی این را نباید عکس العمل برای آن قرار داد که بگمرتبه گفت بقایا مطالبه نشود این خوب نیست . ممکن است اگر يك وقت وزارت مالیه و دولت يك بقایای را به بینند که نیایستی مطالبه کرد بیایند از مجلس اجازه بخواهند که فلان بقایا را مطالبه نکنیم ولی نباید این مطلب را اینجا اظهار کرد که اصلاً بقایای قبل از ۳۰۲ مطالبه نشود نمیکنم آقای عدل اصلاً این پیشنهاد را پس بگیرند . اگر يك بقایای صحیح است باید گرفته شود و اگر هم بعضی جاها نباید مطالبه شود باید آورد به مجلس و اجازه خواست زیرا نگرفتن بقایا مثل تخفیف دادن است و تخفیف دادن هم مطابق قانون اساسی مربوط به قوه مجریه نیست مربوط به قوه مقننه است و باید دلائلش گفته شود و تصویب شود نمی میکنم این پیشنهاد را پس بگیرند .

عدل - اجازه میفرمائید ؟

رئيس - بفرمائید

عدل - بنده تصور میکنم فرمایشات آقای وزیر مالیه جواب بنده نبود بنده عرض کردم آن مالیاتی را که دولت نتوانسته است وصول کند بعضی از آنها را دولت با مودیان مالیات يك قرار دادی گذاشته است . آنها را بگیرند ولی يك عده هستند که در خارجه مانده اند و از ترس بقایا نمیتوانند به ایران بیایند . حالا اگر در عبارت پیشنهاد بنده نظریاتی دارند اضافه بفرمایند

رئيس - اگر میخواهید پس بگیرند ممکن است بفرمائید

عدل - حیرت پس نمیگیرم رأی بگیرند رد بشود .

رئيس - رأی میگیريم . آقایانیکه این پیشنهاد را

قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(معدودی برخاستند)

رئيس - رد شد . پیشنهاد آقای فیروز آبادی .

(بمضمون ذیل خوانده شد)

بنده ماده چهاردهم را به این قسم پیشنهاد میکنم :

مالیات سرشماری و بقایای آن مطلقاً از اهالی مملکت موقوف است .

وزیر مالیه - مجدداً خوانده شود .

(بشرح فوق قرائت شد)

رئيس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - اشتباه نوشته ام ماده شانزدهم چون اینجا نوشته شده است مطالبه مالیات سر شماری از سکنه املاک خالصه دولتی و هم چنین مطالبه بقایای مالیات سر شماری از سایر اهالی مملکت از این تاریخ موقوف است . چون اول اختصاص داده است به خالصه و بعد هم به بقایای ماند غیر خالصه معینش این است که از خالصه بقایا را بگیرند و از بقایا بگیرند در صورتیکه غرض این نیست غرض این است که مالیات سر شماری ملغی است بنده به این ملاحظه این پیشنهاد را کردم .

وزیر مالیه - اینجا برای اینکه آقای فیروز آبادی

درست مستحضر باشند عرض میکنم مالیات سر شماری در

قانون مالیات اربابی موقوف شده است ولی بقایائی از قبل از آن قانون هست که مأمورین مالیه مطالبه میکنند . اینکه اینجا نوشته شده است مطالبه بقایای مالیات سر شماری از این تاریخ به بعد موقوف است مقصود مطالبه است نه خود بقایا بقایا مال قبل از الغاء است که ما در این دو سال مطالبه میکردیم حالا دیگر مطالبه نمیکنیم . يك نکته دیگر هم هست که چون مالیات سر شماری مربوط به املاك اربابی بود و شامل خالصجات دولتی نمیشد رعایای خالصجات دولتی مجبور بودند این مالیات را بدهند در صورتیکه سایر اهالی مملکت نمیدادند و این خوب نبود بنده خواستم شامل حال آنها هم بشود به این جهت نوشتیم مطالبه مالیات سر شماری از سکنه املاك خالصه دولتی و هم چنین مطالبه بقایای مالیات سر شماری از سایر اهالی مملکت از این تاریخ موقوف است اهالی خالصه از این تاریخ به بعد مالیات سر شماری نمیدهند از دیگران هم مطالبه مالیات قبل از الغاء نمیشود

فیروز آبادی - بنده با این توضیح مسترد میدارم
رئیس - پیشنهاد آقای دهستانی (بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که به ماده شانزده اضافه شود مالیات دواب و احشام که در ماده هفتم قانون ممیزی مصرح است فقط از ایلاتی که تحت قاپو نشده اند دریافت خواهد شد .

رئیس - آقای دهستانی

دهستانی - بنده توضیح زیادی ندارم فقط میخواهم تذکر بدهم چون این مالیات اسباب زحمت جمع زیادی از مردم شده است . حالا بسته است بنظر آقایان است وزیر مالیه - اگر خاطر آقای دهستانی باشد قبلاً این مطلب اینجا مذاکره شد در موقعیکه قانون خالصجات انتقالی از مجلس میگذشت خود بنده با اصل مطلب مخالفت نکردم و عرض کردم که از نقطه نظر اینکه صدوسه نیم مالیات ارضی يك مبلغ کزافی میشود ممکن است يك راهی پیدا کرد که مواشی و مراغ موقوف شود و بعلاوه يك وسیله میشود

محتاج نیست اینجا ذکر شود . در آن قانون مخصوصاً قید شد که بقایا گرفته نشود و این عبارت را که بنده در اینجا عرض میکنم مثل این میباشد که آن بقایا و مالیاتی را که گرفته اند باز هم میگیرند این است که بنده پیشنهاد کردم قسمت آخر حذف شود .

رئیس - آقای عمادی

عمادی - عرض کنم يك منظوقی از این عبارت اتخاذ کردند که آن منظوق این است که دارای حکم الزامی باشد و حکم را بلا اثر گذاشته اند

مخبر - آقای دهستانی توجه فرمایند در موقعیکه قانون گذشت ما در قانون نوشتیم که مالیات بدهی سال ۱۳۰۶ را مطالبه نکنند ولی از بابت مالیات ۳۰۵ و ۳۰۴ و ۳۰۲ و ۳۰۱ يك بقایائی هست و باید آن بقایا را گرفت و حالا قید شده شده است که آن بقایای سابقه مطالبه نشود .

دهستانی - پس میگیرم .

رئیس - رأی میگیریم به ماده شانزدهم آقایانیکه موافقت قیام فرمایند .

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده هفدهم .

(بشرح آتی خوانده شد)

ماده هفدهم - عایدات هر ملك فقط وثیقه مالیات آن است و اگر مودی از تأدیه مالیات امتناع نمود وزارت مالیه محق است از عایدات ملك مالیات را برداشت نماید

رئیس - آقای زوار

زوار - بنده موافقم

رئیس - آقای روحی

روحی - عرض کنم بنده از ابتدائی که این قانون مطرح بود خود داری کردم از اینکه يك کلمه اظهار کنم و حقیقتاً هم ایرادی نداشت جز در این ماده آخر . توجه آقای وزیر مالیه را جلب میکنم به این که این ماده به این ترتیب که تنظیم شده است يك قدری اصول مالکیت را متزلزل می کند بنده مالک

نیستم ولی از نظر مالکیت عرض میکنم مالکیت را متزلزل میکند اینجا نوشته است ملك وثیقه مالیات است . . . وزیر مالیه - عایدات ملك

روحی بیخشبید عایدات . در صورتیکه عایدات برای امسال وثیقه باشد عیب ندارد . شاید مالیات آب و زمین را که همه ماها هم علاقه داریم الغاء و مالیات بر عایدات وضع شود . الغاء گردید آنوقت چطور عایدات ملك وثیقه مالیات است ؟ چرک مالیات می رود روی عایدات و آنوقت تمام عایدات مالکیتی وثیقه مالیات است پس این از نظر اینکه نباید مالیات بدهد و از آنطرف هم خرید و فروش را متزلزل میکند صلاح نیست چون طرف میگوید نصف ملك یا نك آن متعلق بدولت است و خریدار و فروشنده دچار اشکال خواهند شد و بعلاوه از نظر الغاء مالیات آب و زمین هم يك قانون بی موردی است . با اینجهت بنده پیشنهادی کرده ام که عایدات آن سال وثیقه مالیات همان سال است و استدعا میکنم از نقطه نظر قانون آقای وزیر مالیه این را قبول کنند

وزیر مالیه - اولاً البته خود آقای روحی تصدیق میفرمایند که نتیجه فرمایشانشان با مقدمه متناقض بود زیرا اگر قائل بشوند که این ماده مخالف با اصول مالکیت است این اصلاح را نمیکنند

پس ناچار خودشان تصدیق میکنند که این فکر مخالف با اصول مالکیت نیست . بنده معتقدم که مملکت ایران دولت ایران مجلس شورای ملی ایران هیچوقت يك قدمی را با يك حرفی را که مخالف با اصول مالکیت باشد نمیزند ما اینجا عیدی ملك را وثیقه میکنیم نه خود ملك را بعلاوه مالیاتی را که خود شما معین میکنید برای ملك که صدی صد یا صدی صد و نیم هست به چه ترتیب است ؟ مطابق قوانین مصوبه است و تصدیق می فرمایند برای وصول آن باید ترتیبی داده شود که اسباب اشکال جهت دولت نباشد و البته وقتی مردم هم دیدند دولت برای وصول مالیات دیگر اشکالی ندارد آنها هم نه اسباب زحمت برای خودشان فر هم نمیکنند نه برای دیگران

و مالیات کبری هم از چیزهایی است که اصولاً و قبل از هر چیز از اعمال حاکمیت دولت است. شما قانون گذرانده اید در مجلس که در تمام مسائلی که مربوط به حاکمیت دولت است حاکم محاکم اداری باشند بنده میخواهم اینجا تبدیل کنم نمیخواهم اشکال کنم زیرا امروز هر مودی مالیاتی مالیاتش را ندهد بموجب قانون مصوبه مجلس تمام املاکش در محکمه اداری توقیف میشود بلکه تمام دارائیش زیاد مالیات دادن از اعمال حاکمیت است و اعمال حاکمیت از وظائف دولت است و ما اینجا خواسته ایم تکلیف مودی مالیات و مردم را روشن کنیم که فلان مأمور مالیه زود درخانه فلان رعیت و گلیم زبر پایش را بردارد. بنده میخواهم این مسائل قطع شود...

بکنفر از نمایندگانتان - اگر عایدات نداشته باشد چه طور؟ وزیر مالیه - اگر عایدات نداشته باشد آن موضوع دیگری است البته سوخت است آفت است تخفیف است ولی این برای این است که اگر فرضاً در مدت بدست و پنج سال ده تومان پول نماند تهیه کرده باشد مأمور مالیه زود ده تومانش را بردارد پس خوب است آقایان هم با بنده موافقت فرمایند. اینهم که آقایان می فرمایند حاصل یکسال باشد این يك چیزی است که واضح واضح است و محتاج به توضیح بدست بدترسم توضیح آن تولید اشکال کند و این يك ماده ایست خیلی ساده و بعقیده بنده به نفع مؤدیان مالیاتی میباشد. خوب است آقایان هم موافقت فرمایند.

رئیس - آقای دادگر - بنظر بنده ورود آقای روحی هم کار محترم بنده در توضیح این ماده يك کمی منحرف از آن طرزی بود که در نظر بود. این ماده مزاحم مالکیت بدست و بالاخره عایدات يك ملکی را وثیقه مالیات قرار دادن مزاحم مالکیت بدست اما مزاحم زندگانی مالک است حالا اینجا بنده يك کمی توضیح میدهم خود آقای وزیر

مالیه هم توجه کنند يك محصولی که دريك جائی تولید میشود تا برسد به مالیات دادن تحول پیدا میکند تغییر پیدا میکند و در معرض عمل می آید اگر وزارت مالیه به وجودت این ماده بگردد از دفعه اول این عایدات در تحت نظر من است. وثیقه من است این برای زارع و مالک اسباب زحمت است. حالا ملاحظه فرمایید يك چیز دیگر هم هست اغلب عایدات مال زارع است و بردارنده مالیات هم مالک است کانه شما زارع را بی تکلیف میگذارید برای اینکه مالک قصور کرده است این دو مسئله. سومی که خیلی دقیق تر است این است که با این فقر عمومی متصل املاک انتقال پیدا میکند از این دست به آن دست میرود فرضاً آقای ملک مدنی يك ملکی را از آقای خطیبی بخرند و آقای خطیبی هم فرضاً بدست سال مالیات ندهد بانند آتوقت عایدات آقای ملک مدنی وثیقه است برای تمام مالیات این خوب نیست و بنظر بنده لازم است اینجا ذکر شود برای همان سنه و اگر بنا باشد وثیقه تمام مالیات سنه های گذشته باشد این خلاف عدالت است بنده در میان این ماده کلمه را که دیدم حقیقتاً آقای وزیر مالیه از روی حسن نیت هم نوشته اند کلمه فقط است خودشان فرمودند کلمه فقط را نوشته اند که بنوع دیگر از عایدات این شخص بردارند و سایر اموال این شخص در معرض مزاحمت نباشد ولی راجع به این قسمت حتماً باید يك اصلاحی بشود و توضیح فرمایند که اگر عایدی پیدا شد از همان دفعه اول وثیقه است؟ اگر این طور باشد در نقل و انتقال و فروش برای مالک زحمت تولید خواهد شد این یکی دیگر اینکه توضیح شود که تاکی این ملک وثیقه است؟ برای آن سند است یا بطور اطلاق برای هر قدر مالیات که از آن ملک ممکن است مانده باشد؟ بنظر بنده این هم خلاف عدالت است. ثالثاً تکلیف رعایا چیست؟ اگر بنده در دادن مالیات نانی کردم سهم رعایا هم که دولت و سه ربع معین است آن وقت باید سهم رعیت بماند تا موقعی که مالیات داده

شود؟ خوب است این را هم توضیح فرمایند و اما اینکه آقای وزیر مالیه فرمودند اگر مالک مالیات خودش را ندهد تمام زندگیش را نمیشود توقیف کرد و باید اندازه که مدیون است توقیف کرد. خودتان در اصول محاکمات ملاحظه فرمایید هیچوقت مجلس شورای ملی اجازه نمیدهد که تمام دارائی بکنفر در مقابل يك مقدار بدهی قبلی توقیف شود اینهم يك مسئله. يك قسمت دیگر هم اینجا از فرصتی که آقای رئیس میدهند استفاده می کنم و این را عرض میکنم که خارج از موضوع نباشد و آن این است که اگر تعیین تکلیف قطعی مراعات و مواشی را فرمایند این را هم ماده الحاقیه پیشنهاد میکنیم. این امر را هم مطالعه فرمایند تا این مالیات صدی سه و نیم که روی شانه مردم است مخصوصاً با اینکه فردا هم مالیات انحصار بمجلس می آید خوب است تکلیف این قسمت را هم معین فرمایند

وزیر مالیه - عرض کنم البته مطلب يك مطالبی است که خوب است بحث نشود بنده هیچوقت بحث راهض نمیدانم ولی همیشه باید بحث که می کنیم در عبارات و مقصد با حسن نیت نظر کنیم. این ماده که از طرف دولت پیشنهاد شده است مبنی بر حسن نیت و تسهیل بوده است این را قطع داشته باشید هیچ نظر اشکال تولید کردن در بین نیست. اینکه آقای دادگر فرمودند مالک و زارع چه و اینها. گویا فراموش فرموده اند قانونی که به به تصویب مجلس رسیده است و در مملکت ما در جریان است مالیات را بر طبق آن از محصول بر میدارند. در قانون مالیات اربابی که فعلاً معمول به مملکت است نه از مالک اسمی برده شده و نه از زارع و بموجب آن قانون محصول مالک مالیات میدهد منتهی طرف سؤال و جواب همیشه مالک است از نظر تسهیل کار و الا مطابق قانون صدی سه و نیم مالیات را از کل محصول برمی دارند یعنی اگر این ملک صد خروار عایدات دارد سه خروار و نیم آن را بر میدارند آتوقت اینکه چه قدرش مال مالک است و چه قدرش مال زارع ابدأ راطی به من ندارد و ابدأ

ربطی بدولت ندارد و دولت و مجلس هم نخواسته اند از اول در تقسیم این ارباب و رعیت دخالت میکنند در صورتیکه بخواهند مالیات دهند به کسی خطاب میکنند به ارباب میکنند ولی محصول و عاید ملک را ما حق داریم مطابق این قانون برویم در سرخرمن قبل از اینکه خرمن را برداشته باشند و تسعیر کرده باشند سه و نیم درصد خودمان را بگیریم بریم. پس در اینصورت ما مزاحمتی بجائی در این اصل نمیرسانیم که بگویی عایدی هر ملک وثیقه مالیات آن است. اینکه گفته میشود مال هر سنه. اگر يك کسی ملکش را فروخت و بدست سال بده کاری داشته باشد این بعقیده بنده خیلی واضح است که ما هیچوقت نمیگوییم اگر بدست سال بقایای مالیاتی دارد از این شخص باید مطالبه کرد. مگر اینکه سندی داده باشد طرف مقابل با اینکه تمام محصول سنواتی این را نایست سال دیگر برداریم. اینطور نیست اگر همچو چیزی هست هر پیشنهادی بفرمایید بنده خودم قبول میکنم. اگر هم اشکال باین مرتفع میشود بنویسند هر سنه بنده هم قبول میکنم برای اینکه شما بدانید ما سوء نیتی در کار نداریم و خیال پس کلمه هم نداریم حقیقت امر صاف و راست این است که اینجا عرض میکنم که باید مسئول مالیات عایدی این ملک باشد نه اینکه بیایند خرمن را بردارند ببرند بعد هم بگویند مطابق این قانون باید از محصول مالیات بگیرد محصولی هم نوی کار نیست آتوقت بنده چکار کنم؟ باید بروم محاکمه کنم. و آقا را بیاوریم محاکمه و از دارائی دیگرش بگیریم؟ برای چه؟ هیچ محتاج نیست. خیلی تأسف بخورم که آقای دادگر تشریف ندارند چون به بنده فرمودند یکی از مسائلی را که گفته ام اصلاح کنم آن را که بنده اصلاح میکنم در ضمن اینکه گفته ایشان را اصلاح میکنم چون گفته بنده اصلاح لازم نداشت ولی گفته ایشان صحیح نبود گفته ایشان را اصلاح میکنم که گفته بنده اگر چنانچه طوری بود که ایشان تصور کردند اصلاح شود. اینکه ما گفتیم مطابق قانون

مصوب مجلس اگر يك مؤدی مالیاتی را از ش طلبکار باشیم تمام دارائیش ضامن است این را بنده گفتم. منتهی هر قانونی حکمش این است که ضمانت و وثیقه در حدود بدهی است اگر يك کسی صد تومان ببنده مقروض باشد و صد هزار تومان دارائی داشته باشد تمام صد هزار تومان دارائی تا وقتی که صد تومان بنده را پرداخته است در نظر محکمه و در نظر قانون باید وثیقه پرداخت باشد اگر تشخیص نداده باشد که وثیقه معینی هست. اینها جزء اصول مسلم است ولی به مجرد اینکه صد تومان بنده پرداخته شد تمام دارائیش آزاد است و دیگر وثیقه مورد ندارد چون دیگر بدهی نیست که وثیقه در کار باشد پس رو به مرفته بنده تصور می کنم که ما اینجا اختلاف نظری نداریم. موضوع علاوه کردن يك سنه در اینجا اگر بنظر آقایان يك چیز مهمی می آید بنده ضمیمه میکنم و در جواب آقای روحی همین حرف را زدم گفتم من این را توضیح واضح می دانم و چون توضیح واضح میدانم نمی خواهم نوشته بشود برای این که میداد فردا از ش سوء استفاده شود و تعبیراتی بشود که حالا بنده نمیخواهم پیش بینی کنم و بگویم. برای این بود که گفتم نوشته نشود و الا وقتی که ما نوشتیم عایدات هر ملك فقط وثیقه مالیات آن است هیچ تردیدی نیست که مقصود ما این است که عایدات ۳۰۷ و وثیقه مالیات ۳۰۷ است. اگر عایدات سنه ۳۰۷ در يك انباری مانده باشد و در ش مهر شده باشد تا سنه ۳۱۰ و مالیات سنه ۳۰۷ هم تا سنه ۳۱۰ پرداخت نشده باشد این انبار که محتوی جنس ۳۰۷ است وثیقه مالیات میباشد ولی فقط در مقابل مالیات آن سنه. و اینکه آقای داد گرام فرمودند تحول دارد عایدات و اگر اینطور باشد جلو عمل را میگیرند و بعضی از آقایان هم تصدیق کردند؟ معنای این عبارت این نیست که فردا میروند سر ملك و نه مجرد درو شدن خرمن را توقیف میکنند! مفهومش این وثیقه غیر از توقیف است. مقصود ضمانت از عمل و تحول نیست. مقصود این است که دهنده

این مالیات که صاحب این عایدات است بداند که اگر چه بجه مالیاتش را ندهد حاصل این سنه آن ملك وثیقه مالیات است ولی نه اینکه فردا روند توقیف کنند. مهر کنند و نگذارند خرمن را ببرد. خیر اینطور نیست. هیچ این معنی را ندارد. بنده خیلی میل دارم که در اینجا اصلاً مأمورین خارج را هم ما عادت ندهیم که از قوانین و مواد بخوانند يك استفاده هائی از نقطه نظر تعبیر بکنند که قانون اجازه آن را نمیدهد. الان اینها ابدأ اجازه این فکری را که تولید شده نمیدهد. چرا ما بگذاریم این فکر تولید شود؟ حالا اگر آقایان با بنده موافقت میفرمایند ماده را همین قسم تصویب بفرمایند و اگر هم اصراری دارند راجع به اضافه کردن بنده یا آقایان موافقم بشرطی که در باقی مانده تصرف نشود. ولی در آخر مذاکراتشان آقای داد گرام راجع به مراعات مواشی و اضافه ماده الحاقیه به بنده تذکر دادند و بنده را تهدید کردند که يك فکری برای اینکار کنید و اگر نکند ما مقاومت میکنیم. بنده چرا این فکر را بکنم؟ بنده که مدعی نیستم آقایان... شبروانی... نه بدید نکردند آقایان. وزیر مالیه - بنده چکنم آقا؟ بنده بشما میگویم آن حدی که شما از من مسؤلیت مالی مملکت را میبندید من مسؤل. شما وقتی از من مسؤلیت نخواهید هر چه رأی بدهید من اجرا میکنم. رئیس - آقای بیات بیات - برای تذکر آقای وزیر مالیه عرض میکنم که عجبالتاً در وزارت مالیه ان قسمت معمول است که مالیات سنواتی را از ملك مطالبه میکنند و همین طور که فرمودند البته چون نظر آقای وزیر مالیه این است که این قسمت نباید اجرا شود گمان می کنم بعد از این جلسه يك توجهی در این موضوع خواهند فرمودند. قسمت را اصلاح می فرمایند بجه اینکه يك کسی ملكی را امروز میخرد نمیداند که مالیاتش پرداخته شده است یا نه بعد فردا مالیه می آید مطالبه مالیات پنج ش

سال قبل را از این شخص میکند البته باید این را توجه بفرمایند که هر کس مالیات بده است از او مطالبه کنند و بيك شخص دیگری مراجعه نشود. قسمت دومش را که فرمودند بعهده بنده اگر همان کله سنه را اضافه بفرمایند البته بهتر است برای اینکه آن طوری که مجلس قوانین را تنظیم میکند یا وزارت مالیه تعبیر میکند با آن ترتیبی که در ولایات مأمورین اجرا میکنند شاید خیلی اوقات تفاوت داشته باشد و در آنجا يك اشکالی فراهم میکنند که شاید در وزارت مالیه فراهم نشود. و در ولایات مأمور به میل خودش تفسیر و تعبیر میکنند و اسباب زحمت مردم میشود. و البته اگر این قسمت را طوری بنویسیم که مأمورین مالیه هم سوء استفاده نکنند بهتر است. خود آقای وزیر مالیه هم نباید اشکال بکنند و برای این جلوگیری اگر کله سنه را اضافه کنیم گمان میکنیم رفع این اشکال بشود و قانون هم واضح تر میشود.

وزیر مالیه - پیشنهاد بفرمایید بنده قبول می کنم
رئیس - پیشنهادها قرائت میشود
(شرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقای ملك مدنی
پیشنهاد مینمایم بعد از کلمه مالیات (همان سنه) اضافه شود
رئیس - آقای ملك مدنی
ملك مدنی - ما تصدیق داریم که آقای وزیر مالیه جز حسن نظر نظر دیگری ندارند و البته مجلس شورای ملی هم نظرش این نیست که مالیات هر سنه وصول نشود با يك کسی که ملكی دارد مالیاتش را تأدیه نکند ولی این ماده برای مأمورین مالیه در ولایات بکفدری سوء تفاهم میکنند و ممکن است مزاحمتی بيك اشخاصی بکنند. همانطوریکه مذاکره شد يك کسی يك ملكی را خریده است مسؤل پرداخت مالیات همان سنه آن ملك است آنوقت می آید مطالبه مالیات ده ساله را از او میکنند اینکه نمیشود. و بطوریکه آقای بیات الان هم اشاره فرمودند این اصل در مالیه های ولایات معمول است

این است که بنده پیشنهاد کردم اضافه شود که هر ملكی در هر سنه در واقع عایداتش وثیقه مالیات همان سنه باشد و برای گذشته رجوع شود به آن کسی که متصدی آن بوده.

وزیر مالیه - بنده موافقت میکنم باین پیشنهاد بشرط اینکه اینطور نوشته شود روشن تر باشد حالا چون پیشنهادات گویا متعدد است همه پیشنهادات را اجازه بفرمایند بخوانند.

(تقریباً پیشنهادات بشرح ذیل خوانده شد)
پیشنهاد آقای خواجوی
ماده هفده را از قرار ذیل اصلاح و پیشنهاد مینمایم عایدات هر ملك در همان سنه فقط وثیقه مالیات آن است و اگر مؤدی از تأدیه مالیات امتناع نمود وزارت مالیه محق است از عایدات همان سنه برداشت نماید
پیشنهاد آقای فیروز آبادی

ماده هفده را باین قسم اصلاح میکنم
عایدات هر ساله مالك ملك وثیقه مالیات همان سال میباشد بشرط بر اینکه باقی مانده حق ملك از عایدات ملك بقدر مالیات آن سنه زیاد تر نباشد و الا زیادی آن با اختیار مالك میباشد و آزاد است
پیشنهاد آقای روحی

عایدات هر سنه ملك وثیقه مالیات همان سنه است است اگر مؤدی از تأدیه مالیات امتناع نمود وزارت مالیه محق است از عایدات همان سنه ملك مالیات را برداشت نماید

پیشنهاد آقای داد گرام
عایدات هر ملك فقط وثیقه مالیات همان سال آن است و اگر مؤدی از تأدیه مالیات امتناع نماید وزارت مالیه محق است از عایدات همان سال ملك مالیات را برداشت نماید
پیشنهاد آقای عدل

عایدات هر ملك فقط وثیقه مالیات آن است و اگر مؤدی از تأدیه مالیات مدت تصرف خود مدت تصدی خود در ملك مزبور امتناع نمود الی آخر

پیشنهاد آقایان دهستانی

عایدات مالکانه هر ملک فقط وثیقه مالیات آن است و اگر مؤدی از نادیه مالیات امتناع نمود وزارت مالیه محق است از عایدات مالکانه ملک - مالیات را برداشت نماید

پیشنهاد آقای زوار

عایدات هر ملک از تاریخ تصویب این قانون وثیقه مالیات آن است و اگر مؤدی از نادیه مالیات امتناع نمود وزارت مالیه محق است از عایدات ملک مالیات در همان سنه برداشت نماید.

وزیر مالیه - پیشنهاد آقای سهام السلطان را هم قرائت بفرمائید بعد عرض میکنم.

(مضمون ذیل خوانده شد)

ماده هفده - عایدات هر ملک فقط وثیقه مالیات همان سنه است و اگر چنانچه مؤدی از نادیه مالیات امتناع نمود وزارت مالیه محق است از عایدات ملک مالیات را برداشت نماید و از بابت بقایای گذشته مالیات هر سنه را از کسی که عایدات آن سنه را برداشت نموده دریافت و مأخوذ دارد.

وزیر مالیه - اینچنینا مقصود آقایان از تمام این پیشنهادها تا این است که محصول یکسال فقط ضامن مالیات آن سال باشد یعنی در ۳۰۷ از بابت ۳۰۶ و ۳۰۵ و ۳۰۴ و ۳۰۱ نیابند و همه محصول ۳۰۷ را بردارند. اینرا بنده موافق ولی فقط با يك توضیحی این توضیح را بنده اول میدهم بعد این موافقت را میکنم. مقصود این است که مفهوم مخالف این قضیه این نباشد که کسی که پنجسال بقایا داشته باشد یا ده سال بقایا داشته باشد این دیگر تمام دارائی و محصول ملکش از بین برود این مفهوم مخالف را نباید داشته باشد زیرا ممکن است من چند سال مالیات طلبکار باشم مطالبه کنم نمیدهد بالاخره کار بان میکشد که برویم به محکمه محاکمه کنیم حکم صادر میکنند به بنده میدهند که برو فلان مبالغ از دارائی او بردار یکی از دارائی او هم عایدات ملک او است

این ماده نباید مفهوم مخالفش این باشد که بنده دیگر نتوانم آن محصول را تصرف کنم ولی بدون اینکه این مسئله قطع شده باشد یا بدیهی او ثابت شده باشد فرضاً اینطور بکه آقا فرمودند يك ملكى است که يك كسى فروخته است به ديگرى و پنجسال و ده سال بقایای آن آدم را که نداده بود در موقع معامله نقل کرده از مالك جدید بخواهند مطالبه بکنند البته باید راه حلش را پیدا کرد و در راه حلش هم سهل است سابق هم کار هائی کرده ایم و ترتیبی هم میدهم و قول هم میدهم که بعد از گذشتن این ماده تا این کنیم. و با اینکه چندی قبل قانونی از مجلس گذشته که تأمین کرده است قسمت اختلاف را در موضوع مطالبی که مربوط بحاکمیت دولت است که هیچ عملی بدون حکم محکمه نمیشود مع هذا اگر حکم محکمه باشد که بقایای فلان ملک را از فلان مالك که میدهد و حقه بازی می کند از تمام دارائی او بگیرند دیگر این ربطی با مسائل و سال دیگر ندارد. در اینصورت اگر عبارت را اینطور بنویسیم تمام مقاصد ما حل میشود که : عایدات هر سنه هر ملک وثیقه مالیات همان سنه است و اگر مؤدی از نادیه مالیات امتناع نمود وزارت مالیه محق است از محصول آن سال ملک مالیات همان سال را بردارد. اینهم يك اصلاح دیگری است برای اینکه این محصول البته بیشتر از مالیات است و تمام محصول را نباید بردارد. از محصول آن سال ملک باندازه مالیات همان سال بر میدارد این را بنده قبول میکنم بشرطی که آقای فهیمی این پیشنهاد را که شبیه به پیشنهادهاي ديگرشان است و همیشه تولید اشکال میکند نفرمائند

رئیس - رای گرفته میشود بقابل توجه بودن پیشنهاد آقای ملک مدنی

ملک مدنی - بنده هم موافقت میکنم با همین نظر آقای وزیر مالیه.

رئیس - آقای خواجوی

خواجوی - تأمین شد بنده هم پس گرفتم.

رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - پس گرفتیم.

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده هم با توضیحاتی که ایشان دادند پس میکنم.

رئیس - آقای روحی

روحی - بنده لازم میدانم عرض کنم يك نقيصه در پیشنهاد آقای وزیر مالیه هست و آن این است که از سهم مالکانه باید معین کرد. در هیچ جای دنیا مالیات را رعیت نمیدهد. رعیت زحمت میکشد کار دارد آب دارد نخم دارد مالیات را مالك باید بدهد و باید سهم اربابی توقیف باشد. سهم اربابی هم در همه جا معلوم است آنجا که آب و زمین دارد نك است ....

رئیس - آقا راجع به پیشنهاد خود نان توضیح بدهید روحی - بنده هم راجع به پیشنهاد خودم عرض کردم باید از سهم مالکانه اضافه شود. و الا اسباب زحمت برای زارع خواهد شد

وزیر مالیه - بنده بطور خلاصه عرض کردم میخواهید توضیح بدهم و تصور میکردم آقای روحی دیگر فرمایش آقای فهیمی را تعقیب نخواهد کرد. زیرا هر عنوان روی يك همچو قضیه بگذارند و در قانون يك اسمی از سهم ارباب و رعیت ببرند این مضر است باصول این مملکت بلکه مضر به حیات مردم است برای اینکه شما مداخله میدهید مأمور دولت را در تشخیص سهم ارباب و زارع و در دقیقه که شما این کار را بکنید مأمور دولت خودش را محق میداند دخالت در سهم ارباب و رعیت میکند. او میگویی سهم اربابی این است میگویی اینطور نیست : کی گفته است سهم اربابی باید اینقدر باشد ؟ چرا در تبریز اینطور است ؟ در یزد اینطور است ؟ آنوقت من میشوم رعیت سفید مابین مالك و رعیت در صورتیکه این خوب نیست من حق خودم را میخواهم. مالیات را از عایدات ملك باید گرفت. رعیت و مالك که صاحب این ملك هستند خودشان میدانند به ترتیب که میخواهند رفتار بکنند. ما نباید در این قسمت داخل بشویم. (نمایندگان

صحیح است) يك چیزی که در این مملکت به ترتیب عادت جاری شده است و در تمام دنیا این ترتیب که در این هست مورد تعجب است چرا ما باید آن را تغییر بدهیم و رعیت و مالك را مزاحمت بدهیم ؟ ما بایستی همیشه در موضوع مالیات صحبت از محصول ملك و عایدات آن بکنیم. آنها خودشان میدانند.

کازرونی - دولت چه حق دارد مداخله در کار مالك و رعیت بکند ؟

روحی - آقا بنده مسترد میکنم.

رئیس - آقای دادگر

دادگر - اولاً بنده استفاده میکنم از این موقع و یاد آوری میکنم به آقای وزیر مالیه چون شنیدم ایشان در غیاب بنده فرموده اند که بنده عراض نهید آمیزی عرض کرده ام خود ایشان به رویه بنده آشنا هستند میدانند بنده در تمام عمرم از این رویه مذاکره معاف بوده ام بالخصوص با دولتی که قدم بقدم موافقت کرده ام این درش زردی نیست اما راجع به پیشنهاد خود بنده و پیشنهاد آقای وزیر مالیه يك جا توافق دارد و آن عبارت از این است که تأمین شد که هر ساله مالیات همان سال را بدهند ولی يك جائی هست که بالاخره در قسمت وثیقه معلوم نیست تکلیف مالك چیست ؟ آخر این آدمی که میخواهد در زندگانی خودش مداخله کند اینکه وثیقه است مأمور مالیه میگویی در آن قسمت که وثیقه است نمی گذارم مداخله کنی تکلیف او چیست ؟ فقط این را تأمین کنند بنده با پیشنهاد خودشان موافقت میکنم و راجع به سهم ارباب و رعیت کاری ندارم چون وقتی ما و مالیه میخواهد دخالت کند و يك نك و دو نك سهم ارباب و رعیت را از هم جدا کند اسباب اشکال می شود.

وزیر مالیه - بنده تأسف میخورم وقتی که جواب عرض میکردم آقای دادگر نشریف نداشتند والا جواب این قسمت را هم عرض کردم وثیقه بمعنای توقیف نیست علاوه بر اینکه ما يك حق داریم ولی شما ممکن است

يك حقى را داشته باشید و آن حق را بگيريد براي اينكه اگر مجبور شديد اعمال كنيد . محصول اين ملك وثيقه اين ماليات است اولاً كه چندين برابر اين ماليات است و معادل آن نيست . تمام اين محصول را كه بنده نگفتم ماليه توقيف كند . بنده خواستم اين حق را داشته باشد مخصوصاً اگر دقت فرموده باشيد آن قسمت اخير را در اصلاح خودم گنجاندم براي تأمين هزين نظر نوشتم ماليات هرسال را از عايدات همان سال برداشت كند بقيه را كارى ندارند . بنده كه نميخواهم بروم دويست خروار را براي سه خروار توقيف كنم ! بنده كه اينكار را نميكنم ! ولي مي خواهم طرف مقابل بداند كه اگر اين سه خروار من را ندهد من حق دارم از اين محصول بدون اينكه بروم عارض بشوم و حكم صادر كنم بر دارم .

دادگر - اجازه بفرمائيد آن پيشنهاد آقای وزير ماليه بكمربته ديگر خوانده شود (مجدداً خوانده شد)

رئيس - آقای عدل عدل - بنده موافقم .

رئيس - آقای دهستاني استرداد ميكنيد ؟ دهستاني - عرض بنده راجع به سهم مالكانه است . آقای وزير ماليه فرمودند وارد سهم مالك و رعيت نشويم كه خوب نيست . بسيار خوبست كه مالكيت در اين مملكت محرز شود اگر وارد نشويد بد است . به آقای وزير ماليه عرض ميكنم فراهموش فرمودند وقتي كه بذر قلعه حسن خان و وردا ورد رابرده بودند با دكتر مياسپو چه مذاكراتي شد ؟ فراهموش فرموديد وقتي كه بذرده آقای دكتر مصدق را برده بودند بعنوان اينكه مالك است ؟ بنده عرض نميكنم رعيت بيچاره ، خير خيلى هم با چاره در آن خرمنى كه شما در هر ملكى داريد ميدانيد چه اشخاصى سهم دارند آنجا كه يول روزانه به كارگر نميدهند حماي از آن خرمن سهم ميبرد سلماي سهم ميبرد بقال عطار همه از آن سهم دارند بوقت يك مالياتى محصولش نميآيد

عرايض او را مأمورين ماليه رسيدگي نميكنند مي آيد ملك او را با محصول توقيف مي كنند . حرف در اين است . بنده از آقای وزير ماليه كه هميشه آقا بوده اند و مدرسه راديبه اند يا در پارلمان بوده اند يا وزير بودند و شلاق مأمورين ماليه و بردن حق حماي را ندیده اند استدعا ميكنم اجازه بفرمائيد كه در اينجا اين قسمت نوشته شود كه از سهم مالكانه

كازروني - باستثنای حماي رئيس - آقای عمادي عمادي - عرض كنم كه آقای كازروني اشتباه فرموده اند (خنده نمايندگان) آقای دهستاني اشتباه فرموده اند از حكم كه آيا حكم بموضوع تعلق ميگيرد . حماي از گندم زارع طلبكار است باز ذمه او ؟ آقا خيلى اشتباه فرموده ايد (نمايندگان - صحيح است) عرض كنم حضور مبارك ذمه او بدلاي بدكار است اما از گندم طلب ندارد (خنده نمايندگان - احسنت) اجازه بدهيد بنده عرض كنم هر چه ميفرمائيد بعد از بنده بفرمائيد . اما دولت چون حافظ و نگاهبان او است نظام را حقوق ميدهد تا مينايت را حقوق ميدهد تا گندم او را ندرزند از گندم او بايد حق ببرد جنابعالي اينجا اشتباه فرموده ايد .

رئيس - حالا پس ميگيريد ؟ دهستاني - خير

وزير ماليه - براي استحضار خاطر آقای دهستاني بنده ميخواهم عرض كنم كه بهيچوجه موافقت نمي كنم رئيس - آقای بيات بيات - با آن قسمتي كه آقای وزير ماليه ميفرمائيد چون فرمودند تا مينايت ميكنند بنده مسترد ميكنم .

رئيس - آقای زوار زوار - بنده يك جزئي عرض دارم . اين مذاكراتي كه راجع باین ماده ميشود راجع به حماي و اينها ابدأ راجع باین ماده نيست و اين ماده درميان تمام لوايجي كه دولت تقديم مجلس شوراي ملي کرده است تصور ميكنم بهترين مواد است چرا كه براي اينكه مقصود عمده دولت

از تنظيم اين ماده براي گرفتن بقايای مالياتي است از آنهايي كه تا بحال عادت نكرده اند ماليات بدهند و بنده معتقدم كه اكثر ماليات بده هاي اين مملكت فقط و فقط به مفتخواري عادت کرده اند . . . . . بعضي از نمايندگان - (بطور همهمه) اكثر اينطور نيستند .

زوار - اجازه بفرمائيد شما اكثر تريت ايستيد تايد اقليت باشيد يك ده داشته باشيد چرا عصباني ميشوي قربان بروم . و تصور ميكنم كه اين ماده بهترين مواد است براي گرفتن ماليات . الثفات كرديد ؟ اين ماده را بنده پيشنهاد كردم و با همان پيشنهادي هم كه آقای وزير ماليه كردند موافقم و خواستم تذكر بدم ماليات بده هائي كه مستنكف هستند بدانند كه بموجب اين ماده بايد ماليات خود را بدهند رئيس - آقای بامداد

بامداد - بنده عرضي ندارم فقط به آقای وزير ماليه خواستم عرض كنم در كيسرون بودجه هم بايشان تذكر دادم كه حقيقه يك مالياتي است كه فوق العاده استثنائي است در اصطهيات و نيريز از هر مالي سه نومان در سال ميگيرند من بايشان عرض كردم ياد داشت هم فرمودند و جواب ندادند آنها نظلم کرده اند مخصوصاً راجع باین قسمت و بخصوص حالا كه انومبيل راد افتاده ميگويند ديگر هيچ كرايه كشي هم بما نميدهند بنا بر اين بكلي از دست رفتيم خواستم آقای وزير ماليه همينقدر تا مينايت بدهند كه اين ماليات جايرانه از اينجا گرفته نشود چند دفعه هم وزارتخانه حكم کرده و در محل نخواندند

وزير ماليه - اينرا آقای بامداد در كيسرون بودجه بنده تذكر دادند بنده فوراً يك تلگرافي كردم كه اين موضوع را تحقيق كنم و اگر يك همچو چيزي هست بايد جداً جلوگيري شود و نكيرند .

بامداد - بنده مسترد ميكنم . رئيس - رأی ميگيريم به پيشنهاد آقای دهستاني آقاياني كه قابل توجه ميدانند قيام فرمائيد

(عده کمی قيام نمودند) رئيس - قابل توجه نشد . رأی ميگيريم به ماده هفده آقايانيكه تصويب ميكنند قيام فرمائيد (اكثر قيام نمودند)

رئيس - تصويب شد . چند فقره ماده الحاقيه است وزير ماليه - ممكن است بنده تقاضا كنم اگر اجازه بفرمائيد تمام مواد الحاقيه را بكدفعه بخوانند بعد توضيح داده شود

رئيس - بسيار خوب تمام قرائت ميشود (بشرح ذيل خوانده شد) پيشنهاد آقای فرهمند

ماده الحاقيه - مستخدمين كشوري ميتوانند با يكي از شرايط سه گانه ذيل متقاعد بشوند

۱ - با ۲۵ سال خدمت متوالي ۲۰ - باسي سال خدمت متناوب ۳ - با ۶۰ سال عمر

پيشنهاد - آقای احتشام زاده ماده الحاقيه ذيل را پيشنهاد ميكنم

ماده الحاقيه - مستخدمين رسمي با رعابت يكي از سه شرط ذيل حق دارند تقاعد خود را از خدمت بخوانند

۱ - داشتن ۲۵ سال خدمت متوالي ۲ - داشتن سي سال خدمت متناوب ۳ - داشتن شصت سال عمر .

پيشنهاد ديگر آقای احتشام زاده پيشنهاد ميكنم ماده الحاقيه ذيل به قانون بودجه اضافه شود

ماده الحاقيه - وزارت ماليه مكلف است معادل يكماه حقوق در اسفند ماه ۱۳۰۷ بعنوان عيدي به كلييه مستخدمين سر بائي وفرانس و غلام كلييه ادارات دولتي و وزارتخانه ها و مدارس دولتي اعم از مركز و ولايات بپردازد .

پيشنهاد آقای كازروني تبصره ذيل را پيشنهاد ميكنم .

تبصره - تقاعد مستخدمين با يكي از طرق ذيل صورت خواهد گرفت

۱ - داشتن ۲۵ سال خدمت متوالی که بیست سال آنرا متصدی باشند

۲ - سی سال خدمت متناوب

۳ - داشتن ۶۰ سال عمر .

پیشنهاد آقای باستانی

ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد میکنم .

ماده الحاقیه - مالیات املاک اربانی بعد از ضرب الاجل شدن از طرف مالیه محل اقساطاً دریافت میشود و هر قسطی که تاخیر افتاد صدی پنجم بعنوان جریمه بر اصل مالیات معرفه افزوده خواهد شد . بنا بر این وزارت مالیه حق مطالبه مالیات قبل از رسیدن موعد قسط تحصیلدار ندارد

پیشنهاد آقای عدل

ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد مینماید

مالیات حیوانات مصرحه در ماده ۶ قانون مالیات املاک اربابی و دواب مصوبه بیستم دی ماه ۱۳۰۴ فقط از ایلاتی گرفته خواهد شد که تحت قاپو نشده بیلاق و قشلاق مینمایند

تبصره - ایلات و عشایری که نخته قاپو شده در دهات سکونت مینمایند از مالیات ایل اعم از سرشمار و مالیات حیوانی معاف خواهند بود .

پیشنهاد آقای باستانی

بنده ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد میکنم .

ماده الحاقیه - از این تاریخ به بعد اخذ مالیات اغنام و احشام موقوف خواهد بود .

وزیر مالیه - مواد الحاقیه که پیشنهاد شده سه فقره اس راجع به مالیات اغنام و احشام است یک فقره راجع به عیدی مستخدمین است یکی دیگر مال آقای باستانی راجع به ضرب الاجل بودن اخذ مالیات و صدی پنجم علاوه و زرفتن تحصیلدار است قبل از موقع قسط آن سه پیشنهادی که راجع بتقاعد است اصل موضوع این است که وقتی در مجلس قانون استخدام اعضاء مجلس میگذشت يك اصلاحی در

در مؤسسه تقاعد بود و امروز اگر آن اشکال رفع شده است بنده پس میگیرم .

رئیس - آقای گازرونی پس میگیرید !

گازرونی - تأمین شد . قبول کردند مسترد میکنم .

رئیس - آقای باستانی !

باستانی - بنده پس میگیرم و تذکر میدهم که آقای

وزیر مالیه امر کنند که آقای دکتر حسن خان در مقابل

قانون مجلس در مالیه قانونی نگذارند

رئیس - آقای عدل !

عدل - عرض کردم پس میگیرم

رئیس - رأی گرفته میشود به لایحه که مشتمل بر

هفده ماده است

بعضی از نمایندگان - کلیات

رئیس - شور در کلیات است . آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده در کلیات يك توضیحی از آقای

وزیر مالیه میخواهم و آن راجع ماده مهم است که نوشته

است اگر یک نفر لشکری وارد استخدام کشوری شد و

باید حقوق کشوری بگیرد ، خواستم سؤال کنم که همان حقوق

کشوری تنها را یا میدهند یا هر دو حقوق را ؟

وزیر مالیه - بنده این را قبلاً خدمت آقای فیروز

آبادی عرض کردم و حالا هم عرض میکنم که يك حقوق

بیشتر نمیگیرد و حقوق لشکری را دیگر نمیگیرد

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رأی گرفته میشود با اوراق . . . .

فیروز آبادی - لایحه خرج نیست که با ورقه رای

گرفته شود

رئیس - قانون بودجه است . رأی میگیریم با اوراق

بان لایحه که مشتمل بر هفده ماده است ، آقایانیکه تصویب

میکنند ورقه سفید خواهند داد .

(اخذ و تعداد آراء بعمل آمده شصت و يك ورقه

سفید و يك ورقه کبود تعداد شد)

رئیس - عده حاضر ۷۳ با ۶۱ رأی تصویب شد .

آرا تشخیص دادم ممکن است موافقت کنم اگر اتفاقاً مبالغ زیاد بود بيك ترتيب دیگری باید محل آنرا معین کنیم . بنده البته اصولاً موافق و مساعد هستم که مالیات از حیوانات گرفته نشود چون صرفه اقتصادی دارد و مردم را به مال داری و کسوفند داری تشویق میکند و حیث تهیه پشم و چیزهای دیگر برای مملکت ما مفید است ولی اجازه بفرمائید که با رقم تطبیق شود و بنده قول می دهم به شما که راه موافقت با این پیشنهاد را باز کنم . . . .

عدل - قبول میکنم بشرطی که قول بدهید که خود شما این قانون را بیاورید .

وزیر مالیه - دیگر باقی میباشد يك ماده الحاقیه

دیگری که آقای باستانی پیشنهاد کردند . این پیشنهاد يك

ماده بسیار دقیقی است از نس اینکه مبدا در اطراف

آن يك صحبت هائی بشود که صدی پنجم است یا زیادتر

و آقایان اوقاتشان تلخ شود و بروند جلسه از اکثریت

بیفتند و ما را از تمام کردن این لایحه باز بدارد . این است

که بنده از آقای باستانی نمنا میکنم که در این موقع ایشان

هم مساعدت کنند و این ماده الحاقیه را پس بگیرند و جای

اظهار این مطلب را بگذارند در اصلاح قانون ممیزی که در آنجا این

مطلب حل شود . پس به این ترتیب اگر آقایان با بنده

موافقت بفرمایند تمام این مواد الحاقیه پس گرفته میشود

و به این قانون رأی میگیرند و تمام میشود .

بعضی از نمایندگان - همه پس گرفتند .

احتشام زاده - اجازه بفرمائید !

رئیس - بفرمائید .

احتشام زاده - پیشنهادی که بنده راجع به عیدی

مستخدمین کردم به این نظر بود که در پرداخت عیدی به

غلامهای تلگراف و حمل و نقل اشکال کرده بودند که

اینها مستخدمین سربائی نیستند اگر آقای وزیر مالیه

قبول کنند که به آنها هم عیدی بدهند مانعی ندارد و بنده

پس میگیرم . در قسمت پیشنهاد هم که راجع به تقاعد

مستخدمین داده بودم آنهم باز برای يك اشکالی بود که

قسمت تقاعد کردند و بيك تبصره تصویب کردند و آن تبصره را شامل تمام مستخدمین کردند در آن تبصره همه آقایان موافق هستند اشکال از اینجا پیدا شده که اداره

تقاعد وزارت مالیه بعد آنرا از آن شکل بشکل دیگری تعبیر کرده است یعنی جمع هر سه شرط را با هم خیال

کرده است در صورتیکه مجلس رأی داد یکی از آنها

باشد پس این سه پیشنهادی که در این باب است بنده

عرض میکنم که محتاج نیست بنده خودم یاداره تقاعد

گفتم که حق تعبیر ندارند و معنای آن این نیست پس

این سه پیشنهاد در عرض هم است و موضوع ندارد .

پیشنهادی که آقای احتشامزاده کردند بنده برای تذکر

خدمتشان عرض میکنم اولاً از طرف تمام مستخدمین

جزء از ایشان و کالة تشکر میکنم و بعد هم تذکر خدمتشان

عرض میکنم تبصره که در این باب از مجلس گذشته است

قانونیت دارد و ما در کمیسیون مخصوصاً مراجعه

کردیم و می خواستیم به بینیم در قانون بودجه اسمی

از آن رده یا نه چون همیشه اسم رده می شد

وقتی مراجعه کردیم دیدیم قانون آنرا بطور مطلق و کلی

حکم کرده دیگر مربوط بيك سنه نیست هر ساله مالیه

باید اینکار را بکنند ما هم می کنیم اینهم در هر صورت

بعقیده بنده بيمورد است . میرسیم به دو تا پیشنهادی

که هست راجع به قسمت مراع و مواشی اینرا عرض کردم

حالا هم عرض میکنم در اصل فکرش بنده حرفی ندارم

مخالفتی ندارم ولی در يك جلسه دیگر یا دو جلسه دیگر

هر وقت آن اصلاحاتی که در قانون ممیزی شده و بحث

هم شده و به کمیسیون هم رفته خواستند آن را مطرح

بکنند در ضمن آن بنده موافقت میکنم ولی به آقایان

عرض میکنم که از حالا بنده نمیتوانم با آن موافقت

کنم و از آقایان هم نمنا میکنم که بنده را مجبور نکنند که

موافقت نخواهم کرد اگر امروز مرا مجبور کنید عرض

میکم خدمت آقایان که من مخالفم مجبورم طلب مسؤولیت

از خودم بکنم برای اینکه رقم غیر معلوم است و قبل از

اینکه مبالغ را بنده نتوانم قبول کنم و بعد از آنکه رقم

اسامی موافقین

آقایان: سید کاظم بزوی - دهستان - نظام مافی -
 دکتر لفظان - وکیل طباطبائی - بحی خان زنگنه - دولتشاهی
 دیوان بیگی - جهانشاهی - امیر اسد الله خان عاصری -
 فهیمی - بالیزی - فرمند - وزیری - حقنویس - افشار
 خواجوی - دکتر رفیع امین - مفتی - مرضی قلیخان
 بیات - سلطان محمد خان عاصری - جلالی - جمشیدی -
 کی استوان - محمود رضا - احتشامزاده - امام جمعه امر
 شیروانی - سید جواد محقق - عراقی - دکتر سنک - زوا -
 بعضی از نمایندگان - ختم جلسه

(مجلس یکساعت بعد از ظهر ختم شد)

متمم قانون یکساله یکم هزار و سیصد و هفت مملکتی

مصوب ۱۹ تیر ماه ۱۳۰۷ شمسی

مواد بودجه کل ۱۳۰۷

ماده ۱ - هر گونه پرداختی از اعتبار دولت از باب مخارج غیر مترقبه و مخارج سری و اعتبار برای انعام و هدایا منوط با اجازه کتبی هیئت وزراء خواهد بود وزارت مالیه مکلف است صورت ریز مخارج هر ماه را با استثنای مخارج سری تا قبل از روز پانزدهم آخر ماه بعد تهیه نموده و تقدیم مجلس شورای ملی نماید از این اعتبار به چوچه حقوق - مستمری - اضافات حقوق تأدیبه نخواهد شد

ماده ۲ - خارج از حدود اعتبارات مصوبه ضمن ماده واحده بودجه ۱۳۰۷ که شامل کلیه مخارج مملکتی است و سایر اعتبارات مصوبه هیچگونه پرداخت وجهی بعمل نخواهد آمد

ماده ۳ - هیچیک از ادارات و مأمورین دولتی مجاز نخواهند بود که برای مخارج خود مستقیماً از وجوه دولتی برداشت و مصرف نمایند و هر يك از ادارات و مأمورین مکلف هستند که بر طبق قانون خزانه داری کلیه وجوه و اموال ذی قیمت عمومی که دریافت می نمایند بجز خزانه داری کل تسلیم نمایند

ماده ۴ - نظر باینکه اعتبارات بودجه بر طبق ماده واحده و صورتهای تفصیلی از یکدیگر تفکیک شده کلیه وزارتخانه ها و ادارات دولتی مکلف خواهند بود اولاً مالیاتها و عوارض مربوطه بخود را پرداخت نمایند و ثانیاً چنانچه يك وزارتخانه از حیث تهیه اشیاء و ملزومات با انجام خدمات مخصوصه از وزارتخانه دیگر مبالغی طلبکار شد وزارتخانه مدیون مکلف است دین خود را پذیرفته و آرا از محل اعتبارات بودجه مصوب خود پردازد

ماده ۵ - اعتباراتی که اختصاصاً جهت پرداخت حقوق تصویب گردیده بمصرف سایر مخارج نخواهد رسید و همچنین از اعتبارات بده برای انواع مخارج سایر اختصاص داده شده به چوچه از باب حقوق پرداخت نخواهد شد

ماده ۶ - هیچیک از وزارتخانهها نمی توانند از اعتبار صدی دو منظور در بودجه مشاغل ثابت دائمی ایجاد نمایند

ماده ۷ - وزارتخانه مربوطه مجبور نیست حقوقی را که برای مشاغل معینه در بودجه تفصیلی منظور شده پردازد بلکه میتواند مأمورینی با حقوق کمتر بر حسب احتیاجات و مقتضیات برای مشاغل مزبوره تعیین نماید و هیچ وزارتخانه

نمی تواند بعد از مشاغل ثابت یکی از مراتب قانونی که در بودجه آن وزارتخانه منظور است بفرزاید مگر در صورتیکه افزایش مزبور در نتیجه حذف مراتب عالیتری تولید شده باشد

ماده ۸ - مأمورین و مستخدمین دولت که از صندوقهای خارج از خزانه دولت حقوق دریافت میکنند مثل مفتش بانک شاهنشاهی و کمیسر نطق جنوب و مستخدمین بانک و غیره مکلف بتأدیبه کسور نقاعد میباشند و خدمت آنها بر طبق قانون استخدام کشوری جزو مدت خدمت رسمی محسوب خواهد بود

ماده ۹ - چنانچه مقتضیات ایجاب نمود یکی از مشاغل کشوری اتفاقاً بصاحبمنصبان لشکری رجوع شود صاحبمنصبان مزبور در مدت تصدی خود حق استفاده از حقوق شغل کشوری را که در بودجه آن وزارتخانه منظور شده باشد دارا خواهد بود

ماده ۱۰ - پرداخت وجوه فقط در ازاء خدمت انجام شده و یا اشیاء و ملزوماتی که خریداری میشود بعمل خواهد آمد و بعنوان انعام یا هدیه یا مخارج سری جز آنچه بموجب ماده واحده از اعتبارات دولت اجازه داده شده پرداخت نخواهد شد

ماده ۱۱ - حد اقل مقرری رتبه اول مستخدمین کشوری ۳۲ تومان و حد اقل مقرری رتبه اول قضائی ۵۰ تومان می باشد

ماده ۱۲ - از لحاظ تعدیل و تمرکز بودجه های مملکتی و همچنین برای اینکه هیچگونه تعهدات مالی بی اعتباری بعمل نیاید وزارت مالیه مکلف است نسبت بکلیه لوابح مالی و بودجه ها و اعتباراتی که تعهد میشود از نظر مالی قبلاً اظهار موافقت نماید

ماده ۱۳ - وزارت مالیه مجاز است که در مواقع لازمه عمل مساعده دادن نقدی و جنسی را بزارعین خالصجات ادامه دهد این قبیل مساعده ها که در ظرف یکسال باید مسترد و مستهلك شوند برای بذر و خرید دواب و آلات زراعتی و توسعه امور آب باری و فلاحتی برداشته خواهد شد محاسبه اینگونه مساعده ها با نهایت دقت نگاهداری شده و در استرداد آن مراقبت کامل بعمل خواهد آمد

ماده ۱۴ - وزارت مالیه مجاز است مستخرجات تریاک را در تحت نظارت کامل برای صدور بخارج بفروش برساند

ماده ۱۵ - لوازم نظامی یعنی هرگونه اشیائی که برای تدارکات وزارت جنگ و امنیت لازم باشد از حقوق گمرکی معاف خواهد بود بعلاوه اسلحه و مهمات جنگی از ادای مالیات راه نیز معاف خواهند بود

ماده ۱۶ - مطالبه مالیات سر شماری از سکنه املاک خالصه دولتی و همچنین مطالبه بقایای مالیات سر شماری از سایر اهالی مملکت از این تاریخ موقوف است

ماده ۱۷ - عایدات هر سنه هر ملك وثیقه مالیات همان سنه است و اگر مؤدی از تأدیبه مالیات امتناع نمود وزارت مالیه محق است از محصول آن سال ملك مالیات همان سال را برداشت نماید

این قانون که مشتمل بر ۱۷ ماده است در جلسه نوزدهم تیر ماه یک هزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی

حسین پیرنیا